

The background of the cover is a white page with a complex pattern of thin, overlapping lines in shades of light blue and lavender. These lines radiate from various points, creating a sense of movement and depth. The text is centered and written in a bold, black, serif font.

**BALVU REĢIONA
BIBLIOTĒKU
DARBA PĀRSKATS
PAR 2013. GADU**

BALVI, 2014

Satura rādītājs

1. Balvu reģiona bibliotēku darbības vispārīgs raksturojums.....	3
2. Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika	6
3. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	16
4. Darbs ar bērniem un jauniešiem	25
5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums	26
6. Novadpētniecības darbs	30
7. Projektizstrāde	38
8. Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums	40
9. Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	47
10. Bibliotēku personāls.....	49
11. Finansiālais nodrošinājums	53
12. Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte.....	54
13. Veiksmes stāsti.	68

1. Balvu reģiona bibliotēku darbības vispārīgs raksturojums

Balvu reģiona novadu bibliotēku pārskats par 2013. gadu ir sagatavots pamatojoties uz Bibliotēku likumu un atbilstoši Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības institūta norādījumiem „Publisko bibliotēku teksta pārskati par darbu 2013. gadā”. Tā mērķis ir informēt sabiedrību par Balvu reģiona novadu bibliotēku darbību 2013. gadā. Pārskats pieejams Balvu Centrālajā bibliotēkā drukātā veidā, kā arī bibliotēkas mājas lapā www.balvurcb.lv.

Balvu reģiona novadu bibliotēku misija ir sekmēt sabiedrības intelektuālo un ekonomisko attīstību, nodrošinot pieeju informācijai un būt par informācijas brokeri un padomdevēju klientiem.

Bibliotēku darbības mērķis ir sniegt ikvienam bibliotēkas lietotājam kvalitatīvus bibliotekāros un informacionālos pakalpojumus, veicinot to izglītības iespējas, konkurētspēju darba tirgū, saturīgu brīvā laika izmantošanu saskaņā ar vietējo pašvaldību apstiprinātiem bibliotēku lietošanas noteikumiem.

Bibliotēku galvenā funkcija ir sistemātiski komplektēt un organizēt bibliotēkas krājumu, nodrošināt krājuma un informācijas pieejamību lietotājiem, sadarbojoties ar citām iestādēm, organizēt bibliotēku, literatūru un lasīšanu popularizējošus pasākumus, sekmēt plašāku informācijas tehnoloģiju izmantošanu, uzlabot lietotāju iemaņas informācijas tehnoloģiju apguvē, vākt materiālus un apkopot visu informāciju par savu pagastu tematiskajās novadpētniecības mapēs un elektroniski, regulāri ar jaunāko informāciju papildināt bibliotēkas mājaslapu, kā arī strādāt pie cita veida bibliotēkas publicitātes.

Žīguru bibliotēkas vadītāja savā pārskatā uzsver, ka „*attīstības mērķis ir veidot bibliotēku kā ģimenes bibliotēku ar moto „Katram ir vieta bibliotēkā”*”.

Noslēdzot līgumus par Balvu reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu un finansēšanu starp Balvu centrālo bibliotēku un visiem novadiem, novadu bibliotēkas strādāja ciešā sasaistē ar Balvu centrālo bibliotēku, saņemot metodisko pakalpojumu piedāvājumu.

Balvu reģionā ir 4 novadi: Balvu novads – 11 bibliotēkas, Rugāju novads – 4 bibliotēkas, Viļakas novads – 7 bibliotēkas un Baltnavas novads ar vienu Baltnavas novada bibliotēku. Balvu reģionā pārskata periodā darbojās 23 bibliotēkas.

Attēls Nr.1. Iedzīvotāju skaits Balvu reģiona 4 novados (uz 1.07.2013. g.)

<i>Novads</i>	<i>Pilsēta, pagasts</i>	<i>Iedzīvotāju skaits</i>
Baltnavas novads		1268
Balvu novads		14821
	Balvi	7521
	Balvu pag.	767
	Bērzkālnes pag.	536
	Bērzpils pag.	831
	Briežuciema pag.	605
	Krišjāņu pag.	411
	Kubulu pag.	1497
	Lazdulejas pag.	357
	Tilžas pag.	1073
	Vectilžas pag.	475
	Vīksnas pag.	748
Rugāju novads		2569
	Lazdukalna pag.	1015
	Rugāju pag.	1554
Viļakas novads		5985
	Viļaka	1478
	Kupravas pag.	457
	Medņevas pag.	744
	Susāju pag.	730
	Šķilbēnu pag.	1207
	Vecumu pag.	603
	Žīguru pag.	766
Kopā		24643

Bibliotēku vadītāji savos pārskatos atzīmē, ka „perspektīvā pagastos neizbēgami paredzama bērnu skaita samazināšanās un pensionāru skaita palielināšanās, jo to ietekmē vispārējā tautas novecošanās. Daudz jauniešu izbrauc uz mācībām un darba meklējumos uz pilsētām vai ārzemēm, un laukos vairs neatgriežas”. Vairākos Balvu reģiona pagastos nav ne skolas, ne bērnudārza, tāpēc bibliotēkai jāstrādā atbilstoši esošajai situācijai: jāmeklē aizvien jaunas darba formas, lai ieinteresētu gan esošos, gan jaunus bibliotēkas apmeklētājus.

Atsaucoties uz Latvijas Nacionālās bibliotēkas, LNB Atbalsta biedrības un nodibinājuma “Rīga 2014” aicinājumu dāvināt grāmatu ar īpašu stāstu, kas sasniegs arī nākamās paaudzes, Balvu reģiona bibliotēkas iesaistījās akcijā „**Tautas grāmatu plaukts**”.

Attēls Nr.2. **Balvu reģiona b-ku lasītāju dāvinājumi „Tautas grāmatu plauktam”**

<i>N.p.k.</i>	<i>Bibliotēka</i>	<i>Grāmatu skaits</i>
1.	Vectilžas pagasta bibliotēka	41
7.	Balvu centrālā bibliotēka	39
2.	Viļakas novada bibliotēka	17
3.	Tilžas pagasta bibliotēka	15
4.	Baltinavas novada bibliotēka	11
5.	Krišjāņu pagasta bibliotēka	7
6.	Briežuciema pagasta bibliotēka	2

Novadu bibliotēkas aktīvi iesaistījās papīrfabrikas „Līgatne” un „Kultūras informācijas sistēmu centra” kopīgi organizētajā makulatūras vākšanas akcijā „Zaļā bibliotēka”. Tajā piedalījās septiņas Balvu reģiona bibliotēkas.

Attēls Nr.3. **Balvu reģiona b-ku piedalīšanās akcijā „Zaļā bibliotēka”**

<i>N.p.k.</i>	<i>Bibliotēka</i>	<i>Savāktie kg</i>
1.	Vecumu bibliotēka	1823
2.	Vīksnas pagasta bibliotēka	1365
3.	Tilžas pagasta bibliotēka	1242
4.	Baltinavas novada bibliotēka	1129
5.	Briežuciema pagasta bibliotēka	1053
6.	Rekavas bibliotēka	737
7.	Bērzkalnes pagasta bibliotēka	440

Pēc iepriekšējā gada pieredzes, šogad vairākas bibliotēkas, arī Balvu CB nepiedalījās akcijā, jo sarežģīta bija iegūtās balvas (papīra) saņemšana.

2013. gada nogalē Viļakas novada bibliotēka svinēja 100 gadu jubileju. Vadītāja Vija Circāne pārskatā raksta: „*Atceroties bibliotēkas pirmsākumu un darbošanās laiku līdz pat mūsdienām, 30. novembrī bibliotēkā pulcējās bijušie un esošie Viļakas bibliotēkas darbinieki, draugi un labvēļi, lai „caur gadsimtu elpu un atmiņu takām...” izstaigātu vēstures līkločus un pateiktos tiem, kas caur gadu desmitiem sējuši gaismu un turpina izgaismot Gaismas taku uz savu – nu jau Viļakas novada bibliotēku”*.

Ieskats dažos mirkļos no jubilejas

Balvu reģiona bibliotēku darbinieku darbs tika atzinīgi novērtēts un bibliotekāri saņēma apbalvojumus:

- Balvu novada Tilžas pagasta bibliotēkas vadītāja saņēma Balvu novada gada balvu kultūrā „Par radošu darbnīcu un izstāžu veidošanu Tilžas bibliotēkā”;
- Rugāju bibliotēka saņēma Rugāju vidusskolas nomināciju „Gada veiksmīgākais sadarbības partneris”.

Bibliotēku akreditācija

2013. gadā Balvu reģionā netika veikta nevienas bibliotēkas akreditācija. Reģionā vēl nav akreditētas divas Viļakas novada bibliotēkas - Rekavas bibliotēka un Upītes bibliotēka un Balvu novada Kubulu pagasta bibliotēka.

2. Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika

Krājuma komplektēšanas un organizācijas politikas prioritātes šajā gadā

2013. gadā Balvu reģiona novadu bibliotēku komplektēšanas galvenais uzdevums – veidot kvalitatīvu, lietotāju pieprasītu krājumu, pievēršot uzmanību mainīgām lietotāju vajadzībām, veicināt izglītības iespējas, konkurētspēju darba tirgū un saturīgu brīvā laika izmantošanu.

Organizējot savu krājumu, novadu bibliotēkas vadās pēc LR MK izstrādātajiem noteikumiem, no bibliotēkas izstrādātās krājuma attīstības politikas, no akreditācijas komisijas ieteikumiem bibliotēkas krājuma kvalitātes uzlabošanai. Svarīgi krājuma komplektēšanā ir bibliotēku lasītāju pieprasījumi un intereses. Balvu CB bibliotēka savu krājumu veido pēc izstrādātā dokumenta ”Krājumu komplektēšanas un organizācijas koncepcija”.

Vairākas pagasta bibliotēkas uzsver, ka” komplektējot krājumu uzmanību pievērš, lai būtu pēc iespējas daudzveidīgāka un kvalitatīvāka daiļliteratūra, priekšroku dodot latviešu oriģināldarbiem. Pēdējā laikā pēc lasītāju pieprasījums pēc latviešu oriģinālliteratūras.” No 1999. gada kopš Lata romāna sērijas iznākšanas, tiek abonētas Lata romāna grāmatas, kas ir vērtīgs ieguvums bibliotēkām, lai apmierinātu bibliotēkas lietotāju pieprasījumu pēc latviešu autoru grāmatām.

Pagaidām bibliotēku krājumos maz ir arī elektronisko dokumentu, jo iedzīvotāju vidū tie vēl nav pieprasīti un tie netiek iegādāti par budžeta līdzekļiem, bet tikai saņemti kā dāvinājumi.

Balvu novads

Lazdulejas bibliotēkas vadītāja „*Darbs ar krājumu ir nebeidzams process. Ir regulāri jāpārskata grāmatas un jāizvērtē, kas ir lieks un izņemams no krājuma, kas atjaunojams un kas nav atjaunojams, bet iegādājams no jauna, kādas jaunas grāmatas jākomplektē.*

Iegādājoties jaunas grāmatas, noteicošais ir lasītāju pieprasījums un princips: labākā uzziņu literatūra, latviešu oriģinālliteratūra, tulkotā literatūra, bērnu literatūra. Grāmatas pārku pēc iepriekš sastādīta saraksta. Tas ļauj iegādāties lasāmvielu ilgtermiņam, izvairīties no nevērtīgas literatūras iegulšanas plauktos. Skaists grāmatas vāks ne vienmēr nozīmē, ka tāds ir arī saturs. Grāmatu ir daudz, bet labu, vērtīgu maz”.

Tilžas pagasta bibliotēkā no SEB bankas ziedojuma 200,- Ls tika iegādātas 55 jaunas bērnu grāmatas.

Rugāju novads

Lazdukalna bibliotēkā, salīdzinot ar citiem gadiem, ievērojami papildināts nozaru literatūras fonds, kas ir noticis pateicoties dāvinājumiem un projektam „Latviešu oriģinālliteratūra un autori bibliotēkās”. Līdz ar šo projektu pieaudzis arī latviešu oriģinālliteratūras klāsts bibliotēkā. Lasītāju pieprasījuma apmierināšanai pēc nozaru literatūras tiek izmantots arī iekšzemes SBA, pamatā grāmatas ņemtas no Balvu CB.

Tikaiņu bibliotēkas vadītāja par krājuma komplektēšanu raksta „*Bibliotēkas krājums tiek komplektēts, ņemot vērā lietotāju vēlmes un intereses. Parasti tas notiek individuālās sarunās, aptaujājot apmeklētājus par viņu interesēm. Daži lasītāji paši*

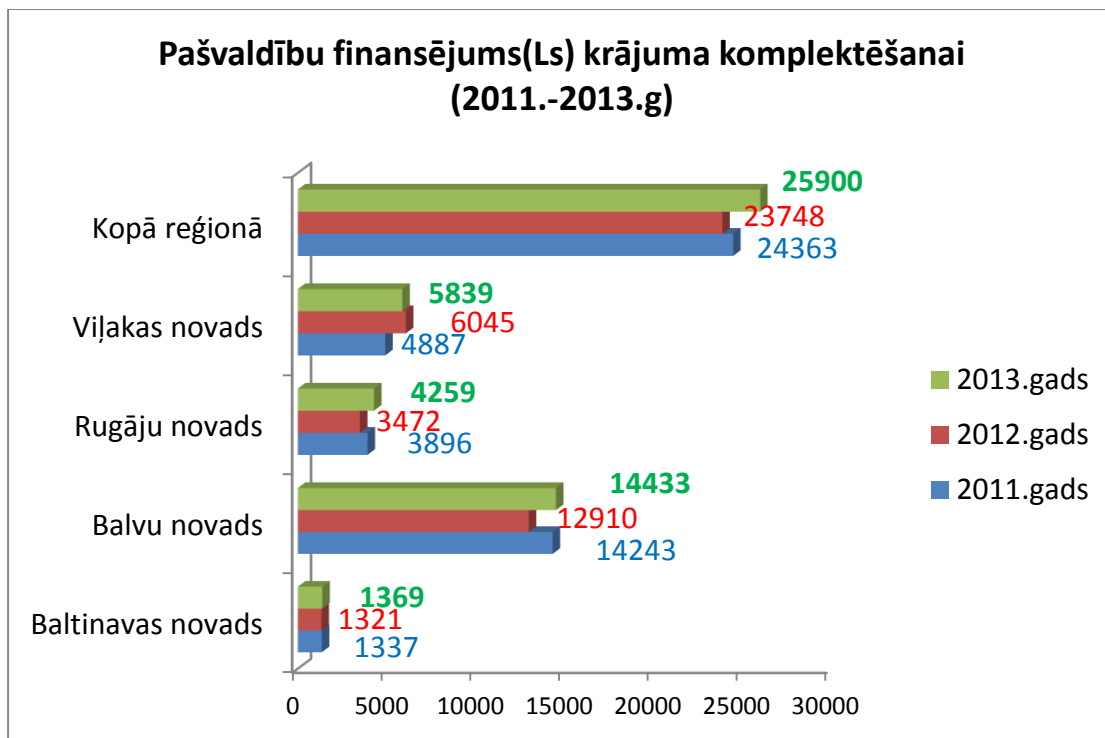
nāk ar konkrētām vēlmēm, interesējas par jaunizdotajām grāmatām. Pirms plānotās grāmatu iegādes, veicu formulāru izpēti, tāpat krājumā pārskatu nozaru literatūru, lai zinātu, kurā nodaļā jāpiekomplektē grāmatas. Laukos cilvēki vairāk tomēr lasa daiļliteratūru, tāpēc tā arī tiek pārsvarā iegādāta. Bibliotēkas krājums papildinās arī no projektos iegūtajām grāmatām un dāvinājumiem. Diemžēl daļa no šīm grāmatām negūst lasītāju atsaucību, lai gan tiek izstādītas un piedāvātas apmeklētājiem”.

Pašvaldības finansiālais nodrošinājums, krājuma papildināšanas iespējas: projektu līdzpiesaiste, dāvinājumi, ziedojumi

Attēls. nr.4. Pašvaldību finansējums(Ls) krājuma komplektēšanai

<i>Novads</i>	<i>2012.gads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	1321	1369	+48
Balvu novads	12910	14433	+1523
Rugāju novads	3472	4259	+787
Viļakas novads	6045	5839	-215
Kopā	23748	25900	+2152

Kopējais visu novadu pašvaldību finansējums krājumu komplektēšanai ir palielinājies par 2152 Ls. Finansējums krājumam ir samazinājies Viļakas novada bibliotēkām, bet palielinājies Balvu novada un Rugāju novada bibliotēkām.

Attēls nr.5. Līdzekļi (Ls) grāmatu krājuma komplektēšanai Balvu reģiona bibliotēkās

<i>Novads</i>	<i>2012.gads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>Dinamika (2012/2013.g.)</i>
Baltinavas novads	834	882	+48
Balvu novads	7499	8974	+1475
Rugāju novads	2047	2782	+735
Viļakas novads	3566	3237	-329
Kopā	13946	15875	+1929

Pašvaldību finansējums grāmatu iegādei 2013. gadā ievērojami ir palielinājies Balvu novada un Rugāju novadā, bet par 329 Ls samazinājies Viļakas novadā.

Grāmatu iepirkumu avoti 2013. gadā:

- Zvaigzne ABC veikals Balvos
- "Litiņa" grāmatu veikals Balvos
- IK „VIRJA”

- IK „Avots PR”
- „JANUS” grāmatu bāze Rīgā
- Biedrība ”Latgolys Studentu centrs”.

Lielākie dāvinājuma avoti:

- Latvijas nacionālā bibliotēka
- Rēzeknes Augstskola
- Latgales Kultūras centrs
- Balvu novada pašvaldība
- Viļakas novada dome
- Balvu Novada muzejs
- Valsts izglītības attīstības aģentūra
- Zemkopības ministrija
- Valsts zemes dienests
- EP informācijas birojs
- LU Vides pārvaldības katedra
- SIA RIMI Latvia
- Imanta Ziedoņa fonds "Viegli”
- SIA Neputns
- SIA "Dienas grāmata"
- Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas Atbalsta fonds
- Latvijas Banka
- ABLV banka
- Grāmatu autori
- Individuālie dāvinātāji.

Arī 2013. gadā vairākus labu žurnālu izdevumus saņemām kā dāvinājumus no LNB Bibliotēku attīstības institūta. Bibliotēkas saņem arī individuālos dāvinājumus no saviem lasītājiem, kuri dāvina žurnālus un izlasītās grāmatas no savām personīgajām bibliotēkām.

Attēls. Nr.6. Projektu līdzpiesaiste Balvu reģiona bibliotēku krājumu papildināšanai

<i>Projekts</i>	<i>Dokumentu- grāmatu, audiogrāmatu u.c. skaits (eks.)</i>	<i>Summa par kādu saņemtas grāmatas (Ls.)</i>
LNB programma ”Publisko bibliotēku kapacitātes stiprināšana grāmatu un citu izdevumu iegādē nacionālās identitātes un sabiedrības saliedētības veicināšanai”	460	Saņemtas grāmatas par summu 3150.65 Ls.
VKKF kultūras projekts ”Latviešu oriģinālliteratūra	219	Saņemtas grāmatas par

un autori bibliotēkās”		summu 1200 Ls.
KM projekti: ”Nevalstisko organizāciju atbalsts un sabiedrības integrācijas politikas īstenošana” un „Latvijas kultūras kanona vērtību popularizēšana Latvijas publiskajās bibliotēkās”	81	Saņemtas grāmatas par summu 653.94 Ls.
Programma ”Bērnu un jauniešu žūrija”	282	Saņemtas grāmatas par summu 1270.21Ls.
Kopā	1042	6274.80

Preses pasūtīšanas iespējas

Preses izdevumi bibliotēkām tiek abonēti, izmantojot Latvijas Pasta elektronisko abonēšanas sistēmu www.pasts.lv. Balvu novada bibliotēkām to veic Balvu centrālās bibliotēkas lasītavas vadītāja, pēc pagastu bibliotēku iesūtītajiem pieprasījumiem. Pārējo novadu bibliotēku vadītājas to veic individuāli. Bibliotēkas aktīvi seko līdzi izdevniecību piedāvājumiem ar atlaidēm, un tad abonē periodiskos izdevumus visam gadam. Balvu reģionā 2013. gadā periodika bija abonēta visās bibliotēkās, tās klāsts bibliotēkās bija pietiekami daudzveidīgs (11-25 periodiskie izdevumi). Vairākās bibliotēkās tiek abonēti Lata romāna sērijas izdevumi, kas ir labs ieguvums, lai apmierinātu bibliotēkas lietotāju pieprasījumu pēc latviešu autoru grāmatām. Presei atvēlētā summa iespēju robežās tiek sabalansēta ar iepirkto grāmatu summu. Daudzas novadu bibliotēkas atzīmē, ka pieaugusi interese par preses izdevumiem, tāpēc arī ir dažas bibliotēkas, kur finansiālie līdzekļi grāmatām un presei ir vienādi.

Attēls Nr.7. **Līdzekļi (Ls) periodikas komplektēšanai Balvu reģiona bibliotēkās**

<i>Novads</i>	<i>2012.gads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>Dinamika(2012/2013.)</i>
Baltinavas novads	487	487	-
Balvu novads	5411	5459	+48

Rugāju novads	1425	1477	+52
Viļakas novads	2479	2602	+123
Kopā	9802	10025	+223

Analizējot tabulā redzamos finansējuma skaitļus periodikas komplektēšanai, var secināt, ka finansējums visbūtiskāk palielinājies Viļakas novadam +123 Ls. Iepriekš tabulā bija redzams, ka tas 2013. gadā tika samazināts grāmatām. Bibliotekāri atzīst, ka pieprasījums pēc periodiskajiem izdevumiem pārsniedz grāmatu pieprasījumu.

Krājuma raksturojums, krājuma kustības raksturojums

Attēls Nr.8. Jaunieguvumi Balvu reģiona bibliotēkās

<i>Novads</i>	<i>2012.gads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	217	411	+194
Balvu novads	5038	5560	+522
Rugāju novads	949	1021	+72
Viļakas novads	1830	1755	-75
Kopā	8034	8747	+713

Attēls Nr.9. Izslēgts no Balvu reģiona bibliotēku krājuma (eks.)

<i>Novads</i>	<i>2012. gads</i>	<i>2013. gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	23	1220	+1197
Balvu novads	8407	8093	-314
Rugāju novads	2132	3558	+1426
Viļakas novads	4968	5301	+333
Kopā	15530	18172	+2642

Aktīva krājuma rekonplektēšana 2013. gadā tika veikta Baltinavas novada bibliotēkā. Bibliotēkas vadītājas plāno 2014. gadā uzsākt krājuma rekatalogizāciju un iegādāties IS Alise. Daudz pie krājuma norakstīšanas strādāja arī Rugāju bibliotēka, kas 2013. gadā rekatalogizēja savu aktīvo krājumu un uzsāka darbu IS Alise.

Aktīvi ar krājumu strādāja Viļakas novada bibliotēka, kura sava krājuma grāmatu dubletus nodeva citām Viļakas novada bibliotēkām.

Attēls Nr.10. **Viļakas novada bibliotēkas nodoto grāmatu skaits**

<i>Bibliotēka</i>	<i>Nodoto grāmatu skaits (eks.)</i>
Kupravas bibliotēkai	59
Žiguru bibliotēkai	44
Upītes bibliotēkai	21
Vecumu bibliotēkai	14
Medņevas bibliotēkai	8
Kopā	146

Vecumu bibliotēka norakstītos iespieddarbus, kas bija sliktā stāvoklī un saturā novecojuši, nodeva makulatūrā Līgatnes papīrfabrikas organizētajā makulatūras vākšanas akcijā „Zaļā bibliotēka”. Labāko norakstītā fonda daļu saglabāja ar mērķi piedāvāt šīs grāmatas pansionātiem.

Attēls Nr.11. **Kopējais krājums Balvu reģiona bibliotēkās (eks.)**

<i>Novads</i>	<i>2012.gads</i>	<i>2013. gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	9659	8850	-809
Balvu novads	99051	96518	-2533
Rugāju novads	17680	15143	-2537
Viļakas novads	56271	52725	-3546
Kopā	182661	173236	-9425

Lai padarītu krājumu lietotājiem pārskatāmāku, Viļakas novada bibliotēkā literatūras krājums krievu valodā tika marķēts pa tematiem - piedzīvojumi, detektīvromāni, vēsturiskie, romantiskie, zinātniskā fantastika.

2013. gadā Balvu reģiona bibliotēkās tika veikta krājuma inventarizācija:

- Rugāju novada Tikaiņu bibliotēkā (120 iztrūkstošās grāmatas)
- Balvu novada Kubulu pagasta bibliotēkā (392 iztrūkstošās grāmatas)
- Balvu novada Bērzpils pagasta bibliotēkā (73 iztrūkstošās grāmatas)
- Balvu novada Vīksnas pagasta bibliotēkā (193 iztrūkstošās grāmatas).

Rādītāju analīze: izsniegums, krājuma apgrozība

Attēls Nr.12. Balvu reģiona bibliotēku krājuma apgrozība

<i>Bibliotēka</i>	<i>2012.gads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novada b-ka	1,59	1,68	+
Balvu centrālā bibliotēka	3,06	2,91	-
Balvu pagasta b-ka	1,55	1,19	-
Bērzkalknes pagasta b-ka	3,04	1,93	-
Bērzpils pagasta b-ka	0,96	1,06	+
Briežuciema pagasta b-ka	2	1,84	-
Krišjāņu pagasta b-ka	1,95	1,87	-
Kubulu pagasta b-ka	0,31	0,46	+
Lazdulejas pagasta b-ka	0,90	0,8	-
Tilžas pagasta b-ka	1,07	1,4	+
Vectilžas pagasta b-ka	2,49	2,56	+
Vīksnas pagasta b-ka	1,2	1,76	+
Lazdukalna b-ka	2,17	2,13	-
Rugāju novada b-ka	1,56	2,05	+
Skujetnieku b-ka	2,05	1,89	-
Tikaiņu b-ka	2,01	2,57	+

Kupravas b-ka	2,44	1,64	-
Medņevas b-ka	1,44	1,39	-
Rekavas b-ka	1,2	1,16	-
Upītes b-ka	1,2	1,23	+
Vecumu b-ka	1,38	1,27	-
Viļakas novada b-ka	2,13	2	-
Žīguru b-ka	1,5	1,59	+

Viļakas novada b-ka direktore, analizējot skaitliskos rādītājus, pārskatā raksta „*lietotāju skaits 2013.gadā ir pieaudzis, jo vasarā bibliotēku apmeklēja daudzi Viļakas viesi, ierodoties uz Viļakas 720.gadu jubilejas sarīkojumiem. Grāmatu izsniegums samazinājies daļēji tādēļ, ka bibliotēkas patreizējā atrašanās vieta nav tik labvēlīga skolēniem. Plašā interneta resursu pieejamība, mācību slodzes palielināšanās ir ietekmējusi grāmatu izsnieguma samazinājumu*”.

Rekatalogizācija

2013. gada 100% rekatalogizācija pabeigta Balvu novada Bērzpils pagasta bibliotēkā - rekatalogizēti 4645 eksemplāri. Visa gada garumā tika strādāts pie Balvu novada Tilžas pagasta bibliotēkas krājuma pievienošanas elektroniskajām katalogam, kas gada nogalē tika pabeigts. Pievienoti 2229 iespieddarbu eksemplāri. Arī Rugāju novada bibliotēkā pārskata gadā tika veikta atlikušā krājuma daļas rekatalogizācija. Gada nogalē Balvu centrālās bibliotēkas KAN uzsāka rekatalogizēt Balvu novada Vīksnas pagasta bibliotēkas krājumu. Paveiktais ir 194 iespieddarbi.

3. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Pakalpojumu attīstība

Pagastu bibliotēku pakalpojumu attīstības virzieni:

- Pilnveidot bibliotēku kā nozīmīgu kultūras un informācijas centru savā pagastā;
- Turpināt izmantot elektroniskā kataloga, SBA sniegtās iespējas, piedāvāt izmantot tās lietotājiem;
- Turpināt apmācīt lietotājus meklēt un piekļūt informācijai internetā, bibliotēkas fondā;
- Turpināt darbu pie bibliotēku mājas lapām, ievietojot tajā jaunāko informāciju, lai ikviens apmeklētājs varētu gūt pilnvērtīgu priekšstatu par bibliotēku darbu un piedāvātajiem pakalpojumiem;
- Nodrošināt lietotāju pieprasījumu pēc materiāliem, uzziņām, palīdzības;
- Turpināt iesākt novadpētniecības materiālu vākšanu un apkopošanu;
- Turpināt piedalīties "Bērnu un Jauniešu Žūrija" projektā, lai veicinātu bērnu interesi par grāmatu un palīdzētu izteikt savu viedokli par izlasīto;
- Regulāri iesaistīties dažādos semināros, profesionālajā apmācībā unursos.

Arvien biežāk bibliotēkas veic arī sociālās funkcijas, kas pastāv līdzās bibliotēkas pakalpojumiem. Tās veidojas par sociālās palīdzības koordinācijas centru:

- brīvā laika pavadīšanas vieta (nav citur kur palikt, ja jāgaida autobuss);
- notiek komunikācija starp personībām (apmeklētāji sarunājas savā starpā).

Attēls Nr. 13. Iedzīvotāju aptvērums Balvu reģiona bibliotēkās

<i>Novads</i>	<i>Lasītāju skaits</i>	<i>Iedzīvotāju skaits</i>	<i>Aptvērums %</i>
Baltinavas novads	338	1268	26,66
Balvu novads	4292	14821	28,96
Rugāju novads	757	2569	29,47
Viļakas novads	1973	5985	32,97

Kopā	7360	24643	29,87
------	------	-------	-------

Lazdulejas pagasta bibliotēkā tika apmācīti 4 pagasta iedzīvotāji rīkoties ar datoru un internetu, tajā skaitā divi krievu tautības cilvēki. Ja mājās nav datora, tad pēc kāda laika viņi atkal nāk, jo ir daudz ko aizmirsuši. Vairākos pagastu bibliotēku pārskatos ir minēts „*netiek tik intensīvi izmantoti datori, jo interneta pieslēgums ir daudzās pagasta ģimenēs*”. Bibliotekāru secinājums „*nākotnē jāturpina vidējā un vecākā gadagājuma lietotāju apmācības pie datoriem, jo šī vecuma grupa mazāk izmanto datoru un internetu, kā arī vairāk jāstrādā pie lasīšanas popularizēšanas skolēnu un jauniešu vidū*”.

Pārskata gada nogalē Balvu centrālā bibliotēka atvēra ārējās apkalpošanas punktu pansionātā „Balvi”. Grāmatu apmaiņa tiek plānota reizi mēnesī.

Bērzkalnes pagasta bibliotēkai no 2012.gada Rubeņu ciemā ir iekārtots grāmatu izsniegšanas punkts, kas dod iespēju izvēlēties lasāmvielu uz vietas, un nav jādodas uz 10 km attālumā esošo bibliotēku. Pateicoties tam, 2013.gadā bibliotēkā ir piecpadsmit jauni lasītāji. Atlasot lasāmvielu, bibliotekāre ieklausās lasītāju pieprasījumos un katrreiz aizved tādas grāmatas un periodiskos izdevumus, kurus apmeklētāji vēlas lasīt. Arī šie lasītāji tiek informēti par bibliotēkas jaunieguvumiem.

Bibliopunkts Rubeņu ciemā

Lazdulejas pagasta bibliotēkas vadītāja savā pārskatā raksta ”Ir samazinājies bērnu lasītāju skaits, kā arī izsniegums bērniem. Bērni mācās dažādās Balvu reģiona skolās un bērnudārzos. Uz pagasta bibliotēku viņi nāk brīvdienās un projektu nedēļas laikā. Bet, ja nu ļoti vajag grāmatu un tā nav dabūjama arī skolas bibliotēkā, tad atnāk kāds no ģimenes. Tā kā grāmatas, spēles bērniem atrodas atsevišķā telpā, tad viņi ir jāpieskata. Ir bijuši gadījumi, kad „jaunie bibliotekāri” sāk pārkārtot grāmatas kā

viņiem pašiem iepatīkas. Tad ir jāstāsta, kāpēc katrai grāmatai jāatrodas tur, kur viņa atrodas, ka tās ir grāmatas mājas, kur viņa jūtas vislabāk. Vismaz puse no pagasta bērniem grāmatas nelasa, bet aizraujas ar internetspēlēm. Lai arī gandrīz katram mājās ir dators, spēles spēlēt vecāki sūta uz bibliotēku. Tā kā bibliotēkā ir lēns internets (pretēji visur reklamētajam par ātru internetu bibliotēkās), tad nereti no turīgo ģimeņu atvasēm jādzird ne tas glaimojošākais. 2013. gada vasarā gandrīz katru dienu bija gan elektrības, gan interneta darbības pārtraukumi un apmeklētāji nereti baidījās kārtot maksājumus”.

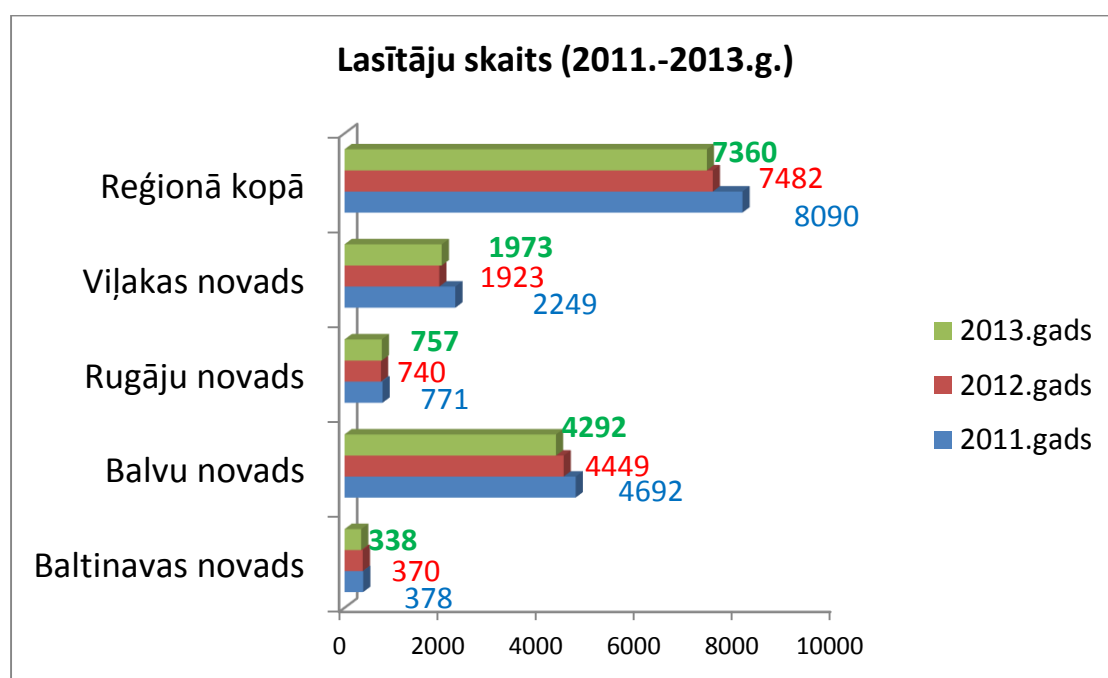
Rugāju novads

Rugāju un Lazdukalna bibliotēkā 2013. gada tika uzsākta lasītāju elektroniskā apkalpošana IT sistēmā Alise.

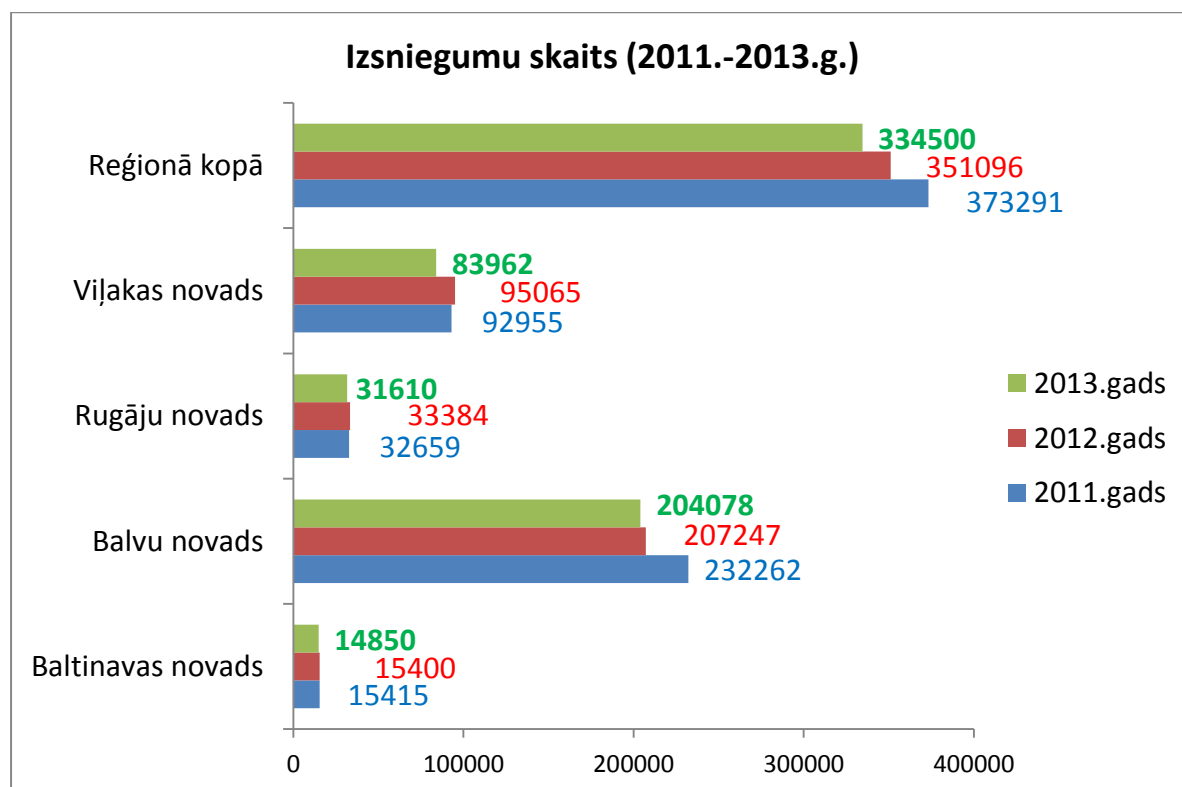
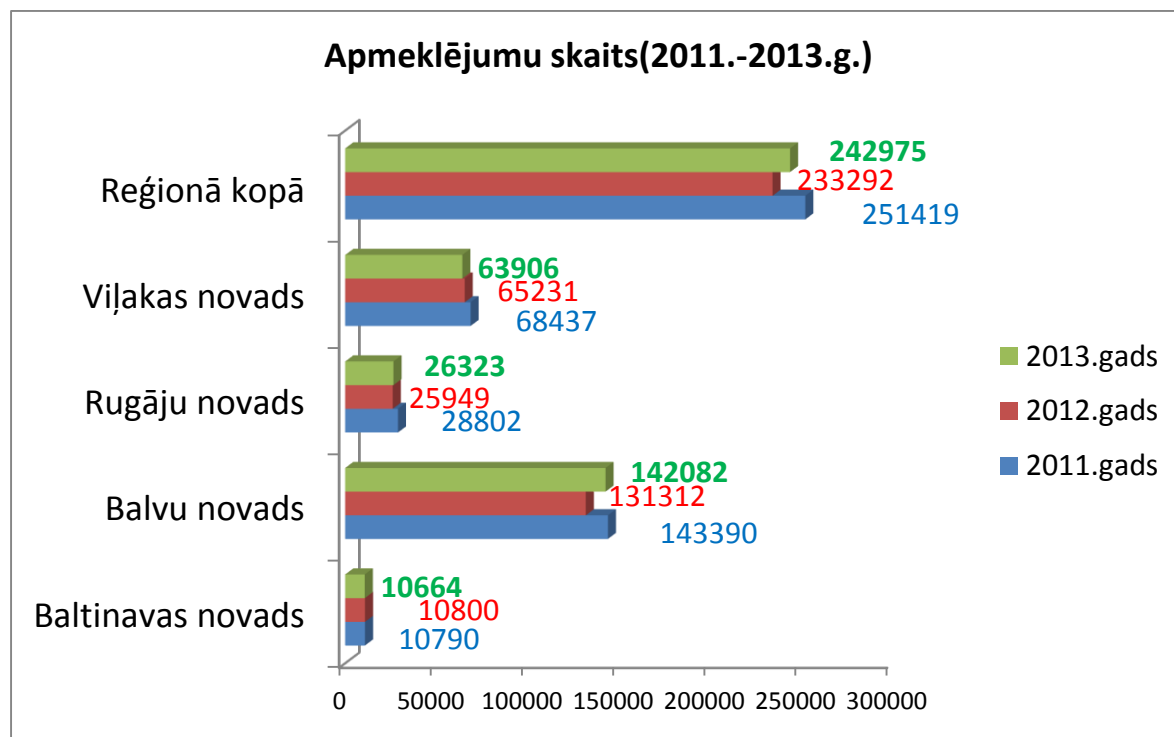
Galveno rādītāju analīze: lasītāju skaits, apmeklējums, izsniegums

Attēls Nr. 14. Balvu reģiona bibliotēku galvenie darba rādītāji

	<i>2012.gads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Lasītāju kopskaits	7482	7360	-122
Apmeklējumu kopskaits	233292	242975	+9683
Izsniegumu kopskaits	351096	334500	-16596

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, lielākajā daļā Balvu reģiona bibliotēku samazinās lasītāju skaits. Tas izskaidrojams ar to, ka kopumā samazinās iedzīvotāju skaits.

Rekavas bibliotēkas vadītāja kā statistisko darba rādītāju samazināšanās iemeslus min:

- *ar pavisam nelieliem izņēmumiem visās mājsaimniecībās, kurās ir skolas vecuma bērni vai tiek veikta saimnieciskā darbība, ir pieejams interneta pieslēgums;*
- *studējošie jaunieši samērā reti apmeklē mājiniekus un līdz ar to bibliotēku, jo ceļa izdevumi ir ļoti dārgi”.*

Medņevas bibliotēkas vadītāja Anita uzsver „*tie lasītāji, kuri ir bibliotēkas ilggadējie lasītāji kļūst vecāki, pasliktinās veselība, kļūst sliktāka redze. To daudzo grāmatu vietā, ko ņēma agrāk lasīšanai vienā reizē, tagad izvēlas tika vienu, divas grāmatas”.* Tilžas pagasta bibliotekāre secina ” *mazliet palielinājies ir apmeklējums un izsniegums. Palielinājumu ietekmē arī virtuālie apmeklētāji. Domāju, ka reāli arī grāmatu izsniegums ir lielāks, jo daudzi lasītāji dod grāmatas izlasīt gan saviem ģimenes locekļiem, gan kādreiz kādam kaimiņam, draugam. Visus šos cilvēkus mēs neuzskaitām, vajadzības gadījumā tiek pagarināts dokumenta termiņš tam lasītājam, kurš konkrēto izdevumu ir ņēmis. Pieaugušo grupā joprojām čaklākās lasītājas ir sievietes, bet no bērniem visaktīvākie ir no 1.- 4. klasei. Lielākais apmeklētāju pieplūdums ir 14:00 – 16:00, kas skaidrojams ar to, ka bērni pēc stundām līdz autobusam brīvo laiku pavada bibliotēkā. Ir bērni, kas bibliotēkā pavada 2-3 stundas”.*

Krišjāņu pagasta bibliotēkas vadītāja Sanita par savu lasītāju apkalpošanu raksta ” *liels lasītāju skaits ir jau gados veci cilvēki, kam līdz bibliotēkai ir grūti nokļūt, tāpēc jau novembrī sāku pati apmeklēt lasītājus mājās, tādejādi piegādājot viņiem jaunākās grāmatas un žurnālus”.*

Lazdulejas pagasta bibliotēkas vadītājas pārdomas „*Bibliotēkas darba pamatā tomēr ir grāmatu krājums, kurā katrs izvēlas sev vajadzīgo, vai arī jāpalīdz atrast viņu interesējošais. Bibliotekāra pienākums – atbilstoša apkalpošana. Ir jāņem vērā arī lasītāja individuālās psiholoģiskās īpašības. Jo lasīšana ir tāds kā dialogs starp lasītāju un grāmatas autoru, bet bibliotekārs ir kā starpnieks šajā procesā. Kā piesaistīt, noturēt lasīt gribētājus vai ieinteresēt lasītnegrībētājus? To var izdarīt tikai strādājot individuāli, darot kaut ko netradicionālu. Šeit nelīdz ne liela grāmatu*

izvēle, ne lielas, gaišas telpas, ne internets, jo cilvēki pie tā jau ir pieraduši. Pats galvenais maza pagasta bibliotēkā tomēr ir uzturēt labas attiecības ar lietotājiem, apmeklētājiem. Visiem ir zināms, ka uz bibliotēku iet ne tikai lasīt, uzzināt ko jaunu, bet arī parunāties, jo ir daudz vientuļu cilvēku. Katru dienu ir kāds prieka vai sajūsmas stāsts, vai tieši otrādi - gan bēdas, gan sarūgtinājums. Tā kā pagasts ir mazs un nāk pārsvarā vieni un tie paši cilvēki, tad apmēram ir zināms, ko bibliotēkām vajadzēs uzklaut un kā rīkoties („ lai kaza būtu dzīva un vilks paēdis ”). Ir apmeklētāji, kuri var runāt par jebko un neierobežoti ilgu laiku. Ir lietas, par kurām var pasmierties, bet bibliotēkāra darba pienākums ir palīdzēt, izskaidrot un sniegt tieši šim konkrētajam cilvēkam to, ko viņš prasa”.

Uzziņu un informācijas darbs

Novadu bibliotēkās tiek sniegti un izpildīti visi pieprasījumu veidi: tematiskie, faktogrāfiskie, precizējošie, adresālie, izmantojot uzziņu krājumu, tiešsaistes datubāzes, LNB e-resursus u.c.

Balvu novads

Tilžas pagasta bibliotēkas darbinieces sniedza vairākas uzziņas, kurām vajadzēja veltīt vairāk laika bija :

- par DNS
- nauda senajā Krievijā
- orhideju audzēšana
- dzeja, vārdi par dzimteni, par dzimtenes mīlestību, skaistumu, palikšanu dzimtenē
- informāciju par Tilžas vārdotāju e-pastā prasīja lasītāja no Smiltenes bibliotēkas
- par stresu, tā mazināšanu u.t.t.

Lazdulejas pagasta bibliotēkā 2013. gadā tika organizētas vairākas informatīvās stundas: „ ... pāris gadi, un tā jau ir vēsture ”- praktiska nodarbība, kad Ziemeļlatgales laikraksta „ Vaduguns ”dzimšanas dienā, Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzē meklējām laikraksta arhīvu un mācījāmies ar to strādāt. Valentīndienā jeb sirsniņu dienā „ Kad lido Amora bultas”- izklaidējošā nodarbībā skatījāmies iepazīšanās portālus, bet informatīvajā stundā- „ Vai mani interesējošā

grāmata ir bibliotēkā?” mācījāties, kā atrast vajadzīgo grāmatu Balvu centrālās bibliotēkas elektroniskajā katalogā”.

Kā atzīmē pagastu bibliotekāri, līderi informācijas meklēšanā ir un paliek google.lv , draugiem.lv, youtube.com. Joprojām apmeklētāji izmanto bibliotēkās esošās tematiskās mapes. Mapes tiek papildinātas ar jaunākiem materiāliem, novecojušie un aktualitāti zaudējušie materiāli – izņemti. Populārākās mapes par psiholoģiju, astroloģiju un ezotērisku, „Virtuves gudrības” un, „Tavs dārzs”.

Rugāju novads

Tikaiņu bibliotēkas vadītāja savā darba pārskatā raksta *”uzziņas par dažādiem jautājumiem tiek sniegtas gandrīz katru dienu. Palīdzu sameklēt tekstus apsveikumiem, līdzjūtībām, ievietot vai sameklēt sludinājumus, dažādu iestāžu kontaktinformāciju. Bibliotēkas apmeklētājiem palīdzu atrisināt sadzīviskus jautājumus, pasūtīt biļetes, atrast informāciju par kultūras pasākumiem, mācu kā izmantot internetbanku, sniedzu uzziņas arī pa telefonu un e-pastā”.*

Viļakas novads

Viļakas novada bibliotēka kā pieprasītākās uzziņu tēmas min: dažādu tautu tradīcijas – nacionālie ēdieni, apģērbi, spēles, darba iespējas ES valstīs, daudzi jautājumi tika meklēti gatavojoties Latvijas Dabas muzeja organizētajam konkursam „Cielavas gudrības”, Viļakas novada muzejam – dažādu senu priekšmetu apraksti /sviesta trauki, kuļmašīnas, maizes lāpstas/, par ziepju ražošanas vēsturi, par Viļakas ugunsdzēsēju darbību senākā pagātnē, mūsdienu izglītības iestādes sabiedrības skatījumā.

Medņevas bibliotēkā *„vietējie iedzīvotāji izmanto interneta adrese: www.vid.gov.lv, lai iesniegtu deklarācijas ieņēmumu dienestā; lauku atbalsta dienesta mājas lapu www.lag.gov.lv ; www ldc.gov.lv- lauksaimniecības datu centrs mājas lapu u.c. iegādājās preces, pasūtīta biļetes uz pasākumiem, aviobiļetes”.*

Žīguru bibliotēkā tika izveidotas jaunas tematiskās mapes:

- Budžeta pavēlniece
- Skaistums un veselība
- Gardēžiem
- Apmācību iespējas bezdarbniekiem
- Nodarbinātības pakalpojumi bezdarbniekiem

- Muzeju nakts Latvijā
- Кухня народов мира
- Бабушкины советы.

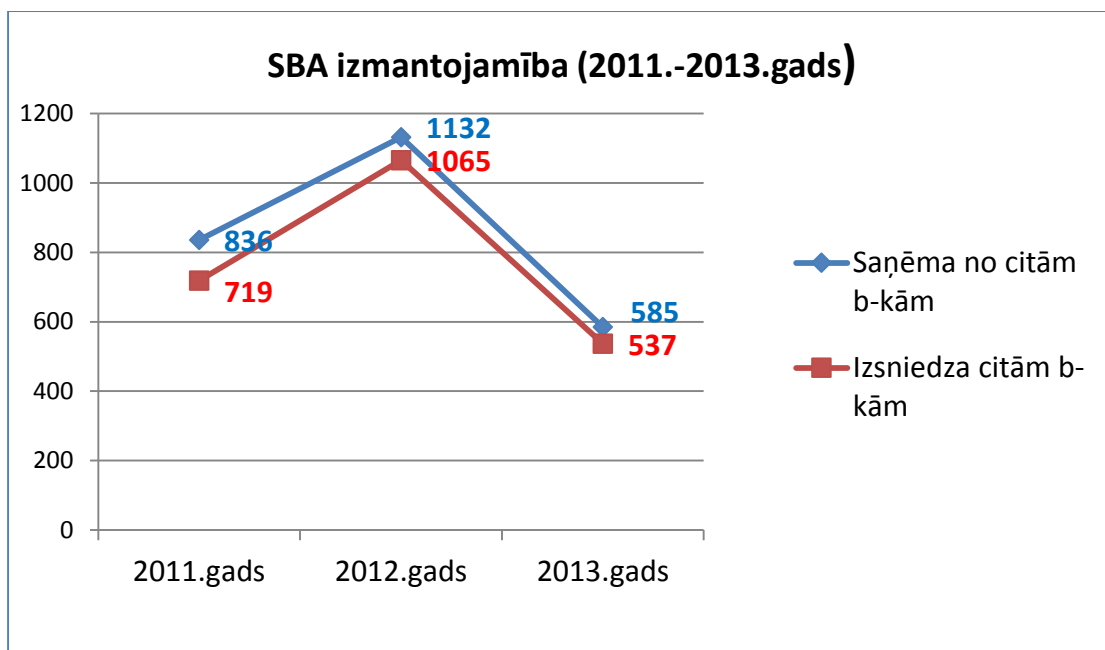
Bibliotēkas pieejamība un lietošanas aprikojums personām ar īpašām vajadzībām

Žīguru bibliotēkas vadītāja uzsāka grāmatu un periodikas piegādi uz mājām pagasta trim veda gadagājuma cilvēkiem, kuriem sarežģīti pašiem atnākt uz bibliotēku, vai arī bail iet, kad ir slidens. Daudzi cilvēki nezina, ka ir tāda iespēja un tad bibliotēkas vadītāja mēģina biežāk un vairāk popularizēt šo bibliotēkas pakalpojumu.

Iekšzemes un starptautiskā SBA pakalpojumu piedāvājums

Attēls Nr.15. SBA izmantojamība 2013. gadā pa novadiem (eks.)

<i>Novads</i>	<i>Saņēma no citām bibliotēkām</i>	<i>Izsniedza citām bibliotēkām</i>	<i>Kopā</i>
Baltinavas novads	16	22	38
Balvu novads	457	464	921
Rugāju novads	53	20	73
Viļakas novads	59	31	90
Kopā	585	537	1122

Attēls Nr. 16. SBA izsniegums pa bibliotēkām (eks.)

N.p.k.	Bibliotēka	Kopā	No citām b-kām saņemto grāmatu skaits	Uz citām b-kām izsniegto grāmatu skaits
1.	Balvu centrālā b-ka	457	46	411
2.	Briežuciema pagasta b-ka	285	282	3
3.	Bērzkalnes pagasta b-ka	51	44	7
4.	Lazdulejas pagasta b-ka	42	15	27
5.	Baltinavas novada b-ka	38	16	22
6.	Skujetnieku b-ka	34	23	11
7.	Tikaiņu b-ka	33	26	7
8.	Vīksnas pagasta b-ka	31	28	3
9.	Viļakas novada b-ka	30	9	21
10.	Tilžas pagasta b-ka	28	19	9
11.	Žīguru b-ka	27	26	1
12.	Rekavas b-ka	17	12	5
13.	Vectilžas pagasta b-ka	15	15	-
14.	Bērzpils pagasta b-ka	8	4	4
15.	Lazdukalna b-ka	6	4	2

16.	Kupravas b-ka	5	5	-
17.	Medņevas b-ka	5	2	3
18.	Krišjāņu pagasta b-ka	4	4	-
19.	Upītes b-ka	4	4	-
20.	Vecumu b-ka	2	1	1
21.	Balvu pagasta b-ka	-	-	-
22.	Kubulu pagasta b-ka	-	-	-
23.	Rugāju novada b-ka	-	-	-
	Kopā	1122	585	537

Lielākā daļa pagastu bibliotēku 2013. gadā grāmatu pasūtījumus veica, izmantojot savus autorizācijas datus Balvu CB elektroniskajā katalogā. Tilžas pagasta bibliotēkas vadītāja Ilze pārskatā raksta „No citām bibliotēkām saņemtās grāmatas pārsvarā ir daiļliteratūras žanra, kad lasītājam interesē kāda noteikta autora darbs. Studenti vairāk pieprasa literatūru par pedagogiju, socioloģiju”. Lai apmierinātu sava pagasta lasītāju vajadzības, aktīvi izmanto strādā Briežuciema pagasta bibliotēkas vadītāja, kura no Balvu centrālās bibliotēkas krājuma saņēma 278 grāmatas. Pēc tabulas varam secināt, ka SBA abonementu neizmanto divas bibliotēkas - Kubulu pagasta un Balvu pagasta, kas strādā uz pusslodzi, kā arī Rugāju novada bibliotēka.

Pasākumi bibliotēkas pakalpojumu un informācijas resursu pieejamības uzlabošanai (darba laika atbilstība lasītāju interesēm u.c.)

Pēc bibliotēku vadītāju veiktajām aptaujām, viņi var secināt „*darba laiks apmeklētājus apmierina, ja ne pilnīgi visus, tad lielāko daļu lietotāju, jo sestdienās, kad lielākā daļa bibliotēku ir slēgtas, slēgtas ir arī visas pagasta iestādes un ir mazāka iedzīvotāju cirkulācija nekā darba dienās*”.

4. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Pārskats darbā ar bērniem un jauniešiem Balvu reģiona bibliotēkās tika sagatavots atsevišķi un iesniegts LNB Konsultatīvajā centrā

5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums

Bibliotēku informācija tīmeklī: bibliotēku mājaslapas, blogi, sociālie tīkli un citas tīmekļa vietnes

Balvu reģiona bibliotēkas pakalpojumu pieejamību attālinātiem lietotājiem nodrošina bibliotēku mājaslapas www.bibliotekas.lv, kuras tika izveidotas 2009. gadā. Bibliotēku mājas lapu apmeklējumu skaits katru gadu pieaug. 2013. gadā uzskaitīti 63536 virtuālie apmeklētāji. Mājas lapas tiek regulāri pilnveidotas dizainā un atjaunotas, nomainot arī aktuālāko un jaunāko informāciju. 2013. gadā Lazdukalna bibliotēkā praksē atradās RSEBA augstskolas studente, kas prakses laikā pilnīgi pārmainīja mājas lapas dizainu un ieviesa tur daudzus papildinājumus.

Lazdukalna bibliotēka ir pievienojusies citiem *čivinātājiem* sociālajā tīklā. Dažām bibliotēkām ir izveidoti savi lietotāju konti www.youtube.com, kur var skatīt video par pagastu. Arī sociālajā portālā www.draugiem.lv savi profili ir Balvu centrālajai bibliotēkai, Krišjāņu pagasta bibliotēkai. Katram Balvu reģiona novadam ir sava novada mājas lapa, kur tiek publicēta arī informācija par bibliotēkām:

- Baltinavas novads- <http://www.baltinava.lv/>
- Balvu novads- <http://www.balvi.lv/>
- Rugāju novads- <http://www.rugaji.lv/>
- Viļakas novads- <http://www.vilaka.lv/>

Balvu centrālās bibliotēkas datorspeciālists kopā ar metodiskā darba un komplektēšanas nodaļas vadītāju 2013. gada izveidoja jaunu dokumentu aprites modeli Balvu novada desmit filiālbibliotēku pārraudzībai. CB speciālistiem ir iespēja katru dienu redzēt attālināti Bibliotēkas dienasgrāmata un Statistika elektroniskā formā.

Darbs ar elektronisko katalogu

Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu bibliotēku elektronisko kopkatalogu

(www.balvi.biblioteka.lv/alise) veido un administrē Balvu centrālā bibliotēka. Jauno grāmatu aprakstus, izmantojot z39.50 serveri, importējam no LNB datubāzes un no citām Latvijas bibliotēkām. Priekšmetu un personvārdu veidošana un pievienošana

notiek caur priekšmetu un personvārdu importu no Autoritatīvās datubāzes. Lai uzlabotu meklēšanas iespējas elektroniskajā kopkatalogā, 2013.gadā pastiprināti strādāts ar Autoritatīvo ierakstu datu bāzi. Tika rediģēti un pārklāti lokāli veidotie ieraksti ar ierakstiem no Nacionālās bibliotēkas Autoritatīvo ierakstu datu bāzes, jo agrāk veidotie apraksti bija nepilnīgi. Šobrīd mūsu datu bāzē ir 13123 autoritatīvie ieraksti. Lokālo priekšmetu datubāzē- 2202 ieraksti, un lokālo atslēgvārdu datubāzē- 384 ieraksti. Daudz laika tiek atvēlēts aprakstu rediģēšanai, lai uzlabotu gan kopkataloga ierakstu kvalitāti, gan arī statistikas rezultātu analīzi. Lielākā daļa elektroniskā kataloga ierakstu pēc ievadīšanas tiek papildināti ar anotācijām un grāmatu attēliem no izdevniecību mājas lapām. Pavisam pievienotas 4042 anotācijas, no tām pārskata periodā -1120. Elektroniskajam katalogam tika pievienots ar vairāku iepriekšminēto bibliotēku krājums, veicot grāmatu rekatalogizāciju.

Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu bibliotēku elektroniskajā kopkatalogā atrodami 40942 ieraksti, no tiem 2013. gadā pievienoti 2457 ieraksti, Novadpētniecības datu bāzei pievienoti 1866 ieraksti. 90-95% novadpētniecības ierakstu ir uzreiz lasāmi – ir pievienota anotācija vai saite uz konkrēto Ziemeļlatgales laikraksta «Vaduguns» numuru PDF formātā vai Lursoft laikrakstu bibliotēku. BIS ALISE 2013.gadā strādāja 4 reģiona bibliotēkas un skolas bibliotēkas.

Attēls Nr.17. **Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu bibliotēku elektroniskajā kopkatalogā 2013. gadā**

	<i>Balvu Centrālā bibliotēka</i>	<i>Balvu reģiona novadu bibliotēkas</i>	<i>Skolu bibliotēkas</i>
Izveidoti MARC ieraksti	637	145	177
Importēti MARC ieraksti	1734	9	469
Apstrādāti izdevumi	6258		332
Izveidoti autoritatīvie ieraksti	166		
Importēti autoritatīvie ieraksti	1196		
Izveidotas anotācijas	1125		
Rekatalogizēti eksemplāri	5866	4984	4742
Norakstīti eksemplāri	5746		

Attēls Nr. 18. **Elektroniskajā kopkatalogā ievadītais krājums**

Balvu centrālā bibliotēka	100 %
Lazdukalna b-ka	100%

Bērzpils pagasta b-ka	94%
Viļakas novada b-ka	90%
Rugāju bibliotēka	88 %
Tikaiņu b-ka	75%
Medņevas b-ka	75%
Vīksnas pagasta b-ka	62%
Tilžas pagasta b-ka	56%
Krišjāņu pagasta b-ka	50%
Žiguru b-ka	42%
Vectilžas pagasta b-ka	37%
Briežuciema pagasta b-ka	36 %
Bērzkalnes pagasta b-ka	34%
Balvu pagasta bibliotēka	34 %
Rekavas b-ka	31%
Skujetnieku b-ka	30%
Vecumu b-ka	29%
Lazdulejas pagasta b-ka	28%
Kupravas b-ka	27%
Upītes b-ka	26%
Kubulu pagasta b-ka	26%
Baltinavas novada b-ka	26%

Elektronisko datubāzu (tiešsaistē, CD) piedāvājums, pašu veidotās elektroniskās datubāzes

Balvu reģiona bibliotēkās ir abonētas divas datubāzes- Letonika un Lursoft laikrakstu bibliotēka. Tās visbiežāk izmanto ziņu precizēšanai, ieteicamās literatūras lasīšanai, <http://www.letonika.lv/kolekcija/?id=kanons> - Kultūras kanons- biežāk apmeklētākā sadaļa datu bāzē. Lursoft Laikrakstu bibliotēku pagastu bibliotekāri izmanto, meklējot un apkopojot ziņas par vietējiem pagastiem un novadniekiem. Lazdukalna bibliotēkas vadītāja raksta „*Pēc saņemtajām apmeklējumu statistikas, datu bāzes nav intensīvi izmantotas, tas izskaidrojams ar lauku iedzīvotāju vēlmi lasīt preses izdevumus papīra formātā, nevis elektroniski. Maz tika lietota arī datubāze Letonika.lv, jo skolēni meklējot vajadzīgo informāciju priekšroku dot meklēšanas programmai Google.lv un Wikipedia.lv, kurās ir vieglāk orientēties un ātrāk atrast vajadzīgos materiālus*”.

No Latvijas Nacionālās bibliotēkas veidotajām datu bāzēm bibliotēku apmeklētāji vairāk izmanto - www.periodika.lv- Latvijā izdoto laikrakstu un žurnālu pilnie teksti; <http://gramatas.lndb.lv/>- kultūrvēsturiskas grāmatas digitālā formā; <http://kartes.lndb.lv/>, www.mernieks.lv – vēsturiskās kartes,

<http://www.zudusilatvija.lv/> - digitalizēti attēli un informācija par zudušām un izmaiņu skartām Latvijas kultūrvēsturiskām vērtībām.

Balvu centrālās bibliotēkas veidotajai Kultūrvēstures datu bāzei (<http://www.balvurcb.lv/kb>) šajā periodā pievienoti 50 jauni ieraksti un šobrīd tajā ir **1056** ieraksti. Lielākā daļa pievienoto vienību ir par garīgo dziesmu dziedātājiem, kuras tika apzinātas par kurām sagatavota informācija realizētā projekta laikā. 2013. gadā arī pagastu bibliotēkas bija pievērsušas lielāku uzmanību novadpētniecībai, tad 7 pievienotie ieraksti ir viņu veikums. Datu bāze tika papildināta ar jaunu sadaļu „Viļakas pilsētas vadītāji”, kur ievietota Viļakas novada bibliotēkas sagatavotā informācija par pilsētas vadītājiem. Tāpat datu bāze papildināta ar Bērzpils un Vectilžas pagasta bibliotēku sagatavoto informāciju par viņu novadniekiem un pašdarbības kolektīviem. Datu bāzē ielikti arī Latgales folkloras vākuma konkursa „Apleicīne 2” materiāli.

Informāciju un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūras vērtējums

Pagastu bibliotekāres atzīmē, ka datori un printeri pamazām nolietojas, tie būtu jāatjauno. Pamazām jau šis darbs tiek veikts.

Attēls Nr.19. Balvu reģiona bibliotēkās 2013. gadā jaunās informācijas tehnoloģijas

<i>Bibliotēka</i>	<i>Iegādāts</i>
Balvu centrālā bibliotēka	5 datori- pašvaldības iepirkums 2 datori- KISC 1 dators uzlabots un atjaunināta programmatūra
Balvu novada Bērzkalnes pagasta b-ka	Portatīvais dators
Rugāju bibliotēka	Svītrkodu skeneris Laminēšanas iekārta Iesiešanas aparāts
Viļakas novada bibliotēka	Canon – A4 formāta lapu krāsu printeris/kopētājs TOSHIBA - A3 formāta lapu kopētājs/printeris laminēšanas iekārta
Viļakas novada Žīguru bibliotēka	Multifunkcionālā iekārta

Aizvadītajā gadā, sadarbojoties ar KISC, Rugāju bibliotēkā tika veikta nolietoto tehnoloģiju norakstīšana, kā arī gada nogalē - KISC datortehnikas inventarizācija.

Par problēmām Briežuciema pagasta bibliotēkā vadītāja raksta: „Šogad saskāros ar interneta darbības problēmām. Internets bibliotēkas lietotāju un darbinieka datoriem ilgu laiku bija pieejams ar ļoti lēnu datu pārraides ātrumu. Tas radīja gan bibliotēkas interneta lietotāju neapmierinātību, gan ietekmēja manu kā bibliotēkas vadītājas darbu. Nevarēju atbilstoši prasībām un noteiktajā laikā izpildīt un nosūtīt ar darbu saistīto informāciju. Šīs problēmas ar datoru un interneta darbību būtiski apgrūtināja darbu un prasa ievērojami daudz laika. Arī bibliotēkas apmeklētājiem līdz ar to ir apgrūtināta nepieciešamās informācijas ieguve un ir ierobežota dažādu darbību veikšana, kam nepieciešama nepārtrauktība interneta savienojuma darbībā, piemēram, maksājumu veikšana, darbība autorizācijas sistēmā. Diemžēl problēma vēl pilnībā nav atrisināta arī pašlaik”.

6. Novadpētniecības darbs

Gada centrālais notikums novadpētniecības jomā bija gatavošanās Latvijas bibliotēku novadpētniecības konferencei „Lokālās kultūras vērtības nacionālās identitātes stiprināšanai”, kas tika organizēta sadarbībā ar LNB. 18.un 19.septembrī Balvos un reģionā viesojās 96 konferences dalībnieki.

18. septembra vakarā Bibliotēku novadpētniecības konferences dalībnieki izbrauca uz reģiona trim novadiem. Daļa ciemiņu apmeklēja Balvu novada Briežuciema pagastu, kur tika iepazīstināti ar Briežuciema pagastā aktuālāko kopumā, bibliotēkā paveikto novadpētniecībā. Par sadarbību ar pagasta bibliotēku, sava dzimtā pagasta vēstures izpētē, pastāstīja skolotāja Valentīna Kaša. Viesi apmeklēja aušanas darbnīcu, kur

varēja apgūt aušanas prasmi, nobaudīt un iegādāties z.s. Kronīši pascepto maizīti un klausīties jauniešu folkloras kopas Soldanī jaunāko dalībnieku sniegumu.

Arī Rugāju novada Lazdukalna bibliotēka uzņēma ciemos konferences dalībniekus. Vispirms viesi tiek aizvesti uz z.s. Saipetnieki privātkolekciju, kur tos laipni uzņēma novada vadība, bibliotekāri un Beņislavas etnogrāfiskais ansamblis. Tālāk ciemiņi devās uz Lazdukalna bibliotēku, kur tika iepazīstināti ar bibliotēku, novadpētniecības materiāliem un noslēgumā katram tika uzdāvināts Margaritas Stradiņas dzejoļu krājumu „Kadiķīša ēnā” un bukleti „Ar pasi pa austrumu stigām”. Vakariņoja viesi atpūtas vietā „Rūķīši”.

Trešā konferences viesu grupa 18. septembra vakarā devās uz Viļakas novadu. Bibliotēkā tos sagaidīja Viļakas novada Domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs un bibliotēkas direktore Vija Circāne.

Pārskata periodā, Balvu centrālajai bibliotēkai sadarbojoties ar reģiona novadu bibliotēkām, tika iegūta vērtīga informācija novadpētniecības katalogam un kultūrvēstures datu bāzei. Saņemta informācija par šādām tēmām:

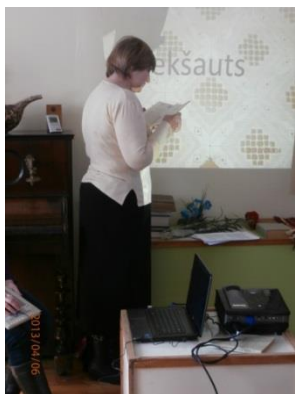
- «Joku bānītis», Jānis Ciglis u.c. (Bērzpils b-ka)
- p/s «Baltinava» (Baltinavas b-ka)
- Kolhozs «Krišjāņi» (Krišjāņu b-ka)
- Priesteris St. Lisovskis (Kupravas b-ka)
- Emīlija Slišāne (Upītes b-ka)
- Žīguru šaursliežu dzelzceļš (Žīguru b-ka)
- Kolhozs “Sarkanais partizāns” (Bērzkalnes b-ka)
- “Bolupes” vēsture (Balvu pag. b-ka)
- Onufrijs Gailums (Rugāju b-ka)
- Beņislavas etn. ans., bibl.vēst. u.c. (Lazdukalna b-ka)
- Arnolds Jēkabsons (Tilžas b-ka)
- Krucifiksi, amatierkolektīvi (Vectilža b-ka)
- Jukse (Vecumu b-ka)
- Maizes muzejs (Rekavas b-ka)

2013. gadā Balvu centrālās bibliotēkas un desmit Balvu novada filiālbibliotēku novadpētniecības krājums papildinājies ar Balvu novada domes dāvāto grāmatu – „Balvi un balvenieši” (izd. Jumava), kuras autore ir Balvu ģimnāzijas skolotāja Irēna Šaicāne.

Baltinavas novads

Baltinavas novada bibliotēkā 2013. gadā tika izveidotas jaunas novadpētniecības materiālu mapes - „Baltinavas medicīnas iestādes” un „p.s. Baltinava vēsture”. Vadītāja savā pārskatā stāsta: „*Pēc projekta „Skola kā kopienas resurss”, Baltinavas paaudžu centrā pulcējamies vēstures darbnīcā, lai pētītu Baltinavas novada vēsturi.*”

Noklausījāmieš daudzus atmiņu stāstījumus, iedzīvotāji nesa fotogrāfijas, kuras tika ieskenētas, lai nākamās paaudzes varētu šo mantojumu izmantot, jau tagad daudz materiāla vairs nevar sameklēt, jo vecie cilvēki ir miruši un mantinieki vienkārši visu izmetuši. Noslēgumā materiāli tika apkopoti prezentācijā”. Baltinavas novadā pasākumā „Satiec savu meistar” tika apskatīts viena no tautastērpa sastāvdaļām - priekšauts. Bibliotekāres uzdevums bija sagatavot un nolasīt literatūras apskatu ” Priekšauts ikdienā un svētku reizēs”.

Balvu novads

Apjomīgs darbs tika veikts Briežuciema pagasta bibliotēkā, skenējot fotogrāfijas par Briežuciema etnogrāfisko ansambli un tās apstrādājot. Fotogrāfijas tika nosūtītas Balvu CB novadpētniecības lasītavai..

Izstādes:

Briežuciema etnogrāfiskajam ansamblim – 35

Krišjāņu pagasta bibliotēkas vadītāja par savu darbu novadpētniecības jomā raksta:
”2013.gadā jūnijā sāku vākt foto kartiņas, diplomus, goda rakstus, avīžu publikācijas

par aizgājušajiem gadiem, kuri tika pavadīti kolhozā „Krišjāņi”. Cilvēki bija atsaucīgi, sanesa apmēram no 200-250 vienībām, kas bija saistītas ar kolhozu „Krišjāņi”. Mans darbs bija to visu sakārtot un uzlikt izstādē „Reiz bija kolhozs „Krišjāņi.” Šī bija arī visapmeklētākā izstāde 2013.gadā. Pēc tam interesantākās un par padomju laikiem liecinošākās bildes, goda raksti, medaļas u.c. tika ieskenēti, lai informāciju ievietotu BCB Novadpētniecības datu bāzē”.

Izstāde „Reiz bija kolhozs „Krišjāņi””

Tilžas pagasta bibliotēkā ir pieejami daži pētnieciski darbi:

I. Jermacāns „Tilžas novada stiprā kaluma sieviete - Veneranda Andžāne”

I. Pugača „Mana pagasta kultūrvēsturiskā vide”

Par Tilžas pagasta baznīcām informācija ir lasāma mājas lapā: <http://www.bibliotekas.lv/tilza/pages/novadpetnieciba.php>. Informācija par Arnoldu Jēkabsonu un Tilžas pagastā esošajiem krucifiksiem tika nosūtīta Balvu CB kultūrvēstures datu bāzei. Pateicoties tam, ka dzejniece Anna Rancāne esot Tilžā vēlējās apskatīt nacionālo partizānu piemiņas vietu, pirms tam tika veikta dziļāka materiālu un vietas izpēte dabā. 2013. gadā Tilžas bibliotekāre Ilze aktīvi strādāja pie dažādu fotogrāfiju vākšanas, jo viņas iecere ir mājas lapā veidot virtuālās izstādes par dažādiem tematiem.

Daudz darba novadpētniecībai velta Bērzpils pagasta bibliotēkas vadītāja Anna Griestiņa. Par savu paveikto Anna raksta ”Savākta informācija un iekārtota atsevišķa materiālu mape “Veselības aizsardzība Bērzpils pagastā”. Ar kultūras darba organizatori A. Krivišu, kura visu iemūžināja bildēs, apmeklējām Bērzpils ambulanci, pierakstījām medmāsas M. Švekeres stāstījumu, bijušās dakteres V. Putniņas atmiņas, bijušās zobārstes V. Nagles un laborantes Ā. Raciborskas atmiņas, tika ieskenētas vecās bildes. Visa informācija tika apkopota un nosūtīta Balvu CB kultūrvēstures un novadpētniecības datubāzu papildināšanai. Aktīvi strādāju pie novadnieku Jāņa Cigļa

un Ernās Krišjānes dzīvesstāstu vākuma. Tāpat ievākta informācija un ieskenētas bildes par ikgadējo pasākumu Bērzpils pagastā “Joku bānītis”, kurā sabrauc un uzstājas dažādi dramaturģiskie kolektīvi. Ieskenētas arī ap 40 bildēm ar Bērzpils sieviešu vokālo ansambli (vadītāja D. Griestiņa), kurš 2013. gadā svinēja 15 gadu jubileju un kuram par godu bija noorganizēts jauks pasākums saietu namā. 2013. gadā, pateicoties pieejai www.periodika.lv u.c. avotiem, tika savākts pietiekoši daudz informācijas, lai iekārtotu atsevišķu materiālu mapi “Jānis Sudarovs – ievērojams pašvaldību darbinieks”. Katru gadu tiek daudz strādāts pie novadpētniecības materiālu popularizēšanas, piemēram, 2013. gadā uzlikta novadpētniecības materiālu izstāde: “Bērzpils novadnieks – priesteris, aktīvs LKC izdevniecības atbalstītājs – Jānis Kupčs” (J. Kupčam – 75); “Pādejū latgolys katōļu jaunatnes žurnala “Sauleite” redaktoru pīminūt” (A. Tarbunasam – 110). Ņemta dalība Latgales folkloras vākuma konkursā “Apleicīne3”, kur iesniegts apkopots materiāls “Bērzpils apleicīnes teicējas Anna Kindzule, Elizabete Šodnaka, Tamāra Zelča i jūs folklorys krōjumeņš”.

Lazdulejas pagasta bibliotēkā novadpētniecības materiāli tika popularizēti Bibliotēku nedēļas „Mantojuma sardzē ” laikā. Izlikta izstāde: „ Lai runā pagātne ” – Lazduleja avižu rakstos, „Apturētie mirkli ” - „ Lazduleja fotogrāfijās”, ko apskatīja gandrīz katrs bibliotēkas apmeklētājs.

Vīksnas pagasta bibliotēkai vidusskolēni tradicionāli dāvina savu pētniecisko darbu kopijas, kuriem ir kāda saistība ar Vīksnas pagasta vēsturi vai ģeogrāfiju. Aizvadītajā gadā Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkne Sanda Raibekaze uzdāvāja pētniecisko darbu „Vīksnas pagasta vēsture. 1936-2006”.

Rugāju novads

Visi Lazdukalna bibliotēkā apkopotie novadpētniecības materiāli izvietoti pastāvīgajā izstādē „Maz bij tēva novadiņis; Bet diženi turējās”. Te izvietotas 42 nosaukumu mapes un 7 albūmi, kas tiek regulāri papildināti un izmantoti. Bibliotekāre gatavoja jautājumus par Lazdukalna pagastu komandu spēlei „Uzmini vai zini par Latviju, Rugāju novadu”, kas notika Rugājos patriotiskās nedēļas ietvaros.

Rugāju bibliotēkā tika vākti materiāli par novadnieku O. Gailumu, kas tika nosūtīti Balvu centrālajai bibliotēkai ievietošanai novadpētniecības katalogā, kā arī ievietoti Rugāju bibliotēkas mājas lapā, iesniegti laikrakstam „Kurmenīte”.

Viļakas novads

Martā Viļakas novada bibliotēkas izstāžu zālē atklāja novadniekam Miķelim Bukšam veltītu ceļojošo izstādi. Izstādes atklāšanas laikā apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar plašo materiālu klāstu, kas ataino Miķeļa Bukša dzīves gājumu. Pasākumā piedalījās Viļakas pamatskolas skolēni, novada bibliotēku un kultūras darbinieki. Izstādes atklāšanas laikā muzicēja Viduču pamatskolas skolotāja Inita Raginska un dziedāja etnogrāfiskā ansamblis “Abrenīte” sievas.

Viļakai 2013. gads bija īpašs – 720 gadu jubileja. Martā Viļakas novada bibliotēka aicināja čaklās rokdarbnieces, bibliotēku apmeklētājus iesaistīties Viļakas musturdeķa veidošanā, ieadot tajā savas labās domas, krāsas, vēlējumus, Viļakas novada krāšņumu un senatnes elpu. Novada bibliotēku vadītājas apzināja rokdarbnieces un aicināja piedalīties šajā unikālajā akcijā. Astoņdesmit astoņas rokdarbnieces atsaucās uz Viļakas novada bibliotēkas vadītājas Viļas Circānes aicinājumu veidot dāvanu Viļakai 720 gadu jubilejā. Tā soli pa solītim, darbiņš pie darbiņa un vasaras viducī, jūlija sākumā, Valentīnas Bečas vadībā visi rokdarbi tika salikti kopā un Viļakas 720 gadu jubilejas pasākumu priekšvakarā piedzima jauns veidojums – musturdeķis ar vārdiņu Vienoti Viļakai!

7. novembrī Viļakas novada bibliotēkā godināja musturdeķa “Vienoti Viļakai” rokdarbnieces un veidotājus.

Jūlijā Viļakas 720. gadadienas pasākumu ietvaros Viļakas novada bibliotēkā notika pirmais svētku pasākums. Bibliotēkas izstāžu zālē tika atklātas novadpētnieku un kolekcionāru Dzintara Dvinska un Ivara Logina kolekcijas. Dzintars un Ivars apskatei piedāvāja Viļakas kultūras dzīves afišas, fotogrāfijas un pastkartes no pagājušā gadsimta 20.-30. gadiem.

Viļakas 720 gadu atceres pasākumu ietvaros Balvu reģiona bibliotēkas kultūrvēstures datu bāzei tika sagatavoti materiāli un digitalizētas fotogrāfijas par Viļakas pilsētas vadītājiem.

2013. gadā Žīguru bibliotēkas novadpētniecības materiālu krājums tika papildināts ar bibliotēkas vadītājas Anastasijas Plačindas diplomdarbu – bibliogrāfisko rādītāju “Žīguru pagasts.1990.-2012.”. Savā darba pārskatā viņa raksta “*Vasaras mēnešos, kad Žīgurus apmeklē tūristi no citām Latvijas vietām, viņi, apmeklējot bibliotēku, iepazīstas ar Žīguru muzeja vadītājas Annas Āzes veikumu un vēlas apmeklēt arī Meža muzeju. 2013. gadā pateicoties A. Āzes piedāvātājiem materiāliem par Žīguru šaursliežu dzelzceļu, tika papildināta Balvu CB novadpētniecības datubāze, kā arī Žīguru bibliotēkas novadpētniecības materiālu klāsts*”.

Kupravas bibliotēkas vadītāja Edita Viļuma un viņas bibliotēkas lasītāja Diāna Adamova piedalījās Viļakas novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes organizētajā zīmējumu un radošo darbu konkursā Viļakai (Marienhauzenai) -720,

kura moto bija „Viļaka- dvēseles aka”. Edita uzrakstīja eseju par Viļakas baznīcu un 2 dzejoļus, bet Diāna, savukārt,- aprakstu par pilsētas Viļakas skaistākajām vietām. Medņevas bibliotēkas vadītāja šogad daudz strādāja pie materiālu apkopošanas par padomju saimniecību „Medņeva”. Tos ieguva Viduču skolas muzejā un kopā ar bildēm iesniedza Balvu centrālās bibliotēkas Novadpētniecības katalogam.

Vecumu bibliotēkas vadītāja, lai neaizietu nebūtībā kādreizējās bibliotekāres Anitas Bernackas folkloras vākums, to iesniedza konkursam „Apleicīne”. Atzinīgi tika novērtēta Vecumu puses teicēju mutvārdu daiļrade. No Vecumu bibliotēkas pārskata par darbu novadpētniecības jomā: „*Novadpētniecības jomā skolēni pieprasīja dažādas uzziņas, piemēram, par Cibyļska pieminekli, par E.Spravņikova svečturi, par dzejnieci Evu Dortāni. Rēzeknes profesionāli tehniskās vidusskolas audzēknei Ilonai Novičenokai bija vajadzīga informācija par SIA „Kira” vēsturi, tās izveidoto augļudārzu. Par šo institūciju, kuras saknes ir sākušās Vecumu pagastā, ir savākta plaša informācija no SIA „Kira” dibināšanas pirmsākumiem. Mežvidu pamatskolas jaunieši veica pētījumu par izsūtīto ģimeni. Šinī sakarā sniedzu palīdzību 10 bilžu skenēšanā*”.

7. Projektizstrāde

Pārskata gadā reģiona bibliotēkas pastāvīgi un sekmīgi sagatavoja vairākus projektus.

Balvu centrālajai bibliotēkai pārskata periodā tika atbalstīti 6 projekti:

1. VKKF projekts „Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes papildināšana”
2. VKKF Latgales kultūras programmas projekts „Latgolys folklorys vuokuma konkurss APLEICĪNE 3”
3. VKKF Latgales kultūras projektu programma „Latgales latviešiem svarīgo kultūras lauku skaidrojums Rēzeknes Augstskolas jaunākajos pētījumos. Lektorijs Ziemeļlatgales kultūras darbiniekiem.”
4. VKKF projekts „Tu raksti, es lasu - 2”
5. VKKF projekts „Tu raksti, es lasu – 3” (Sīkāka informācija par Balvu CB realizētajiem projektiem Balvu centrālās bibliotēkas darba pārskatā)

VKKF projektu "Latviešu oriģinālliteratūra un autori bibliotēkās" rakstīja Balvu centrālā bibliotēka, Rugāju novada bibliotēka un Viļakas novada bibliotēka. Katra novada galvenā bibliotēka projektā saņēma grāmatu kolekciju, kuru sadalīja savām pagastu bibliotēkām.

Aktīvi projektus raksta Tilžas pagasta bibliotēka vadītāja Ilze Pugača. 2013. gadā, pateicoties SEB bankas ziedojumam 200 Ls. vērtībā, bibliotēka iegādājās 55 jaunas bērnu/ jauniešu grāmatas. Saistībā ar to, bibliotēkā notika vairāki pasākumi. Vienā no pasākumiem bija arī ciemiņi - SEB bankas Balvu filiāles pārvaldniece Diāna Bordāne un Balvu CB direktore Ruta Cibule. Pasākumu apmeklēja Tilžas vidusskolas 1, 2 un 3 klases, kā arī Tilžas PII audzēkņi. Pasākumā līdzdalību ņēma arī kultūras nama vadītāja I. Kalniņa un E. Kalniņa, kas tēloja divus klaunus.

Attēls Nr.20. Izstrādātie projekti, kuri neguva atbalstu

<i>N.p.k.</i>	<i>Kam projekts adresēts</i>	<i>Projekts nosaukums</i>	<i>Projekta vadītājs/ bibliotēka</i>
1.	„Sabiedrība ar dvēseli”	„ Neapdraudētas pieejas nodrošināšana Balvu Centrālās bibliotēkas lietotājiem un garāmgājējiem Turgus ielā 7”	Balvu centrālā bibliotēka
2.	„Sabiedrība ar dvēseli 2013”	„Mēs - savām atvasītēm”	Tilžas pagasta bibliotēka

8. Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums

Balvu centrālā bibliotēka ir metodiskā darba pārraudzītāja un koordinētāja Balvu reģiona bibliotēkām. Metodiski konsultatīvais darbs tiek veikts ar 22 Balvu reģiona novadu bibliotēkām. Metodiski konsultatīvais darbs organizēts, izmantojot dažādas darba formas – apmācības, kursus, seminārus, konsultācijas, individuālas konsultācijas, bibliotēku apmeklējumus. Metodiski konsultatīvā darba veikšanā iesaistīti visi Balvu centrālās bibliotēkas darbinieki, jo speciālisti bibliotēku darbiniekus konsultē un informē par jebkuru bibliotēkārā darba jautājumu. Lielākoties saziņa ar bibliotēkām ikdienā notiek caur e-pastu, kas ļauj salīdzinoši operatīvi nodot jaunāko informāciju tālāk. 2013. gadā sadarbība ar Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu bibliotēkām ritēja saskaņā ar noslēgtajiem sadarbības līgumiem.

Balvu centrālās bibliotēkas kā metodiskā un konsultatīvā centra veiktie darbi:

- Vērienīgu republikas un reģiona mēroga pasākumu un konkursu pārraudzība:
 - Latvijas Bibliotēku nedēļa;
 - Iesaistīšanās projektā „Bērnu un jauniešu žūrija 2013”un tā darbības koordinācija;
 - Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas konkurss par pieprasītākajām/lasītākajām grāmatām;
 - Konkurss „Lielā lasītāju balva 2012” – rezultātu apkopošana par visa reģiona bibliotēkās lasītākajām grāmatām;
 - Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa;
 - Akcija „Tautas grāmatu plaukts”.
- Metodisko materiālu (arī e-dokumenti), aktuālas informācijas nodošana publiskajām, ja temats varētu ieinteresēt, arī skolu bibliotēkām.
- Statistikas ziņu un bibliotēku darba teksta pārskatu apkopošana par pašvaldību publiskajām bibliotēkām – gada sākumā. Statistikas datu apkopošana, pārraudzība par datu ievadīšanu Latvijas Kultūras kartē, teksta atskaites sagatavošana – rezumējums par darbu publiskajās bibliotēkās aizvadītajā gadā, darba attīstības dinamikas noteikšana.
- Informatīvā saikne ar pašvaldību bibliotēkām – aktuālas informācijas nodošana kārtējos semināros, tikšanās reizēs, bibliotēku apmeklējumos, kā arī

metodiski konsultatīvās palīdzības sniegšana Balvu reģiona pašvaldību bibliotēku darbiniekiem elektroniski un telefoniski.

- Iesaistīšanās dažādās aptaujās - nepieciešamo datu par pašvaldību publiskajām bibliotēkām savākšana, apkopošana un iesniegšana.
- konsultācijas un praktiska palīdzība darbam ar moduli „Alise-i” pašvaldību bibliotēkās.

Attēls Nr. 21. **Balvu centrālās bibliotēkas organizētās profesionālās pilnveides programmas un izglītojoši pasākumi 2013. gadā**

<i>N.p.k.</i>	<i>Norises vieta, laiks</i>	<i>Organizētājs</i>	<i>Pasākuma nosaukums</i>	<i>Dalībnieki</i>
1.	Balvu centrālajā bibliotēkā 27.02.	Balvu centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki
2.	Balvu centrālajā bibliotēkā, 16.04.	Balvu centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki
3.	Salaspils novada bibliotēkās 12.06.	Balvu centrālā bibliotēka	Kultūrvēsturiskās studijas uz Salaspils novada bibliotēku, Saulkalnes filiālbibliotēku un Upesciema tautas bibliotēku.	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki
4.	Balvu centrālajā bibliotēkā, 18.-19.09	Balvu centrālā bibliotēka, LNB	Bibliotēku Novadpētniecības konference ”Lokālās kultūras vērtības nacionālās identitātes stiprināšanai”	Republikas bibliotēku darbinieki, balvu reģiona bibliotēku darbinieki, kopā 96 apmeklētāji
5.	Balvu centrālajā bibliotēkā,	Balvu centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki

	29.10.			
6.	Balvu novada muzejā, 21.09-07.12.	Balvu centrālā bibliotēka	„Latgales latviešiem svarīgo kultūras lauku skaidrojums Rēzeknes Augstskolas jaunākajos pētījumos. Lektorijs Ziemeļlatgales kultūras darbiniekiem”(5 ievirzes).	Kopā 292 apmeklētāji
7.	Balvu centrālajā bibliotēkā, 11.12.	Balvu centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki

Bibliotekāru profesionālajai pilnveidei, 2013. gadā Balvu centrālajā bibliotēkā tika noorganizēti četri semināri. Galvenie jautājumi semināru dienas kārtībā:

1. Baltinavas novada, Balvu un Rugāju novada bibliotēku prezentācijas „2012. gads manā bibliotēkā”.
2. Balvu CB Novadpētniecības datu bāzes pilnveide.
3. Statistikas uzskaitē un bibliotēkas dienasgrāmata elektroniskajā vidē.
4. Atziņas no semināra Bibliotēku krājuma komplektētajiem.
5. Par bibliotēkām franku zemē Bavārijā.
6. Projekta „Latviešu oriģinālliteratūra un autori bibliotēkās” grāmatu apskats.
7. Kopsavilkums par bērnu grāmatām (2012-2013.g.).
8. Grāmatas „Balvu un balvenieši” pārlapošana.

Pagastu bibliotekāri par interesantām un noderīgām uzskatīja bibliotēku prezentācijas par paveikto atskaites gadā. Rugāju bibliotēkas vadītāja darba pārskatā atzīmē „aizvadītajā gadā uzsākts labs pasākums- aizvadītā darba gada prezentācija novadu bibliotēkās. Gribētos lai šī pieredzes apmaiņa turpinātos un lai kolēģes runātu par tā gada veiksmīgākajiem pasākumiem un padarītājiem darbiem”.

No septembra līdz decembrim Ziemeļlatgales kultūras un izglītības darbiniekiem tika noorganizētas lektorija nodarbības 5 ievirzēs.

1. ievirze

Latgaliešu folkloras tēli un vērtības. Ieražas, to dinamika mūsdienās Dr.philol. Angelika Juško -Štekele - 21. septembrī

2. ievirze

Latgaliešu literatūras spilgtākie pārstāvji un nozīmīgākie darbi. Latgales kultūras koncepti. Dr.philol. Ilga Šuplinska - 7. un 12. oktobrī

3. ievirze

Kultūra un ekonomika. Pilsētu pievilcības pētījumi. Dr.Sandra Ežmale – 19. oktobrī

4. ievirze

Latgaliešu valoda kā reģionālā valoda mūsdienās. Latgales lingvistiskā ainava: valodas publiskajā telpā. Dr.philol. Sanita Lazdiņa - 23. novembrī

5. ievirze

Latgaliešu modernā mūzika. Dr.philol. Ingars Gusāns – 7. decembrī

Vecumu bibliotēkas vadītāja savā pārskatā raksta: „ 2013. gadā visbagātāko zināšanu pūru guvu lektorijā „Latgales latviešiem svarīgo kultūras lauku skaidrojums Rēzeknes Augstskolas jaunākajos pētījumos”. Lektoru runātā latgaliešu valoda bija ļoti ausij tīkama un kolorīta. Varēja sajust latgaliešu valodas spēku un bagātību. Mani apbūra filoloģijas zinātņu doktores Angelikas Juško-Štekeles stāstījums, viņas plašās zināšanas par latgaliešu folkloru, tēliem, viņas nemitīgie citējumi ar labu humora piedevu. Tāpat mani uzrunāja filoloģijas zinātņu doktora Ingara Gusāna lekcija. Patika mūzika un lektora interesantais stāstījums. Šie kursi cēla manu latgalisko pašapziņu. Saprātu, cik svarīgi sevī ir dēstīt un kopt visu latgalisko; veidot, papildināt, saglabāt un noturēt latgalisko kultūrvidi vietā, kurā es dzīvoju”. Šim Vecumu bibliotēkas vadītājas viedoklim piekrīt arī citi reģiona bibliotekāri, kuri apmeklēja lektoriju.

Februārī Balvu CB direktore, metodiskā darba nodaļas vadītāja un Viļakas novada Domes Kultūras metodiķe apmeklēja Viļakas novada Kupravas bibliotēku, lai sniegtu konsultācijas par precīzu bibliotēkas statistikas uzskaiti.

Novembrī Balvu centrālās bibliotēkas darbinieku „komanda” - Balvu CB metodiskā darba vadītāja A.Zača, bibliogrāfe S.Vorza, bērnu literatūras nodaļas vadītāja

L.Pušpure un datorspeciālists G.Laicāns apmeklēja visas Balvu reģiona novadu bibliotēkas. Kā atzīst pašas bibliotekāres, tad „šādi apciemojumi ir ļoti noderīgi, jo cilvēki no malas var labāk redzēt, kur jāveic kādi uzlabojumi vai jāievieš lielāka kārtība”. Bibliotēkās tika sniegtas konsultācijas neskaidros darba jautājumos, pārbaudīta darba dokumentācija, novērtēts bibliotēkas vizuālais iekārtojums. Situācijas ir dažādas, arī attieksme pret veicamajiem pienākumiem ir dažāda.

Kā mūsu reģiona bibliotēku tradīcija, vasarā tika organizēts kultūrvēsturisko studiju brauciens uz Salaspils novada bibliotēkām. Apskatot Salaspils novada bibliotēku, priecājāties par vēl vienu gaismas pili apmeklētājiem. Patīkami bija redzēt kā Salaspils pusē sadarbojas mazās bibliotēkas. Katrs bibliotekārs ciema kukulī sev uz māju aizveda kādu atziņu no Salaspils bibliotēkas, jo bibliotēkas vadītāja dāsni dalījās savā pieredzē par remontdarbiem un bibliotēkas iekārtošanu. Brauciena maršruts bija labi pārdomāts, deva iespēju apskatīt tādus objektus, kuros sen nebija būts.

Pie Upesciema Tautas bibliotēkas

Likteņdārzā

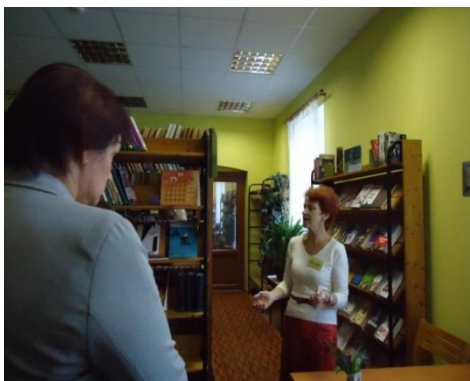
Balvu centrālā bibliotēka 2013. gadā uzņēma ciemiņus no Gulbenes novada bibliotēkām, pēc tam viņi apmeklēja Tilžas pagasta bibliotēku un Lazdukalna bibliotēku.

Arī kaimiņu reģiona – Ludzas reģiona novadu bibliotekāri - 2013. gadā ciemojas Balvu centrālajā bibliotēkā.

Rugāju novads

Rugāju novadā 2013. gadā notikuši 3 novada kultūras darbinieku semināri. Augustā notika kārtējais novada bibliotekāru pieredzes apmaiņas brauciens pa Apes novada bibliotēkām. Lazdukalna bibliotēkas vadītāja stāsta „*Ar Apes novada bibliotekārēm dalījāmies darba pieredzē, tikām laipni uzņemtas un katrā no četrām novada bibliotēkām apmeklējām viņu novada novadnieku muzejus un piemiņas istabas. Interesanti, ka gandrīz katrā mūsu bibliotēkā esošie koka plaukti ar metāla kājām tiek gatavoti Apē, un Apes bibliotēkas bibliotekāre ar tādu lepnumu runāja par šo plauktu dizainu un izturību, ka mājās pārbraucot ar pavisam citādām acīm paskatījāmies uz šiem plauktiem. Gaujienas bibliotēkā pēc bibliotēkas apskates devāmies iepazīties ar Gaujienu, skolu un tās muzeju, klausījāmies brīnišķīgu stāstījumu par Jāzepu Vītoli baudījām mieru un klusumu Jāzepa Vītola Anniņās. Trapenes bibliotēka bija vērusi durvis pēc remonta. Iegriezāmies arī Ojāra Vācieša muzejā un klausījāmies stāstījumu par viņa dzīvi. Vidagas bibliotēkas vadītāja nesen sākusi strādāt bibliotēkā un tāpēc bija daudz jautājumu arī mums*”.

Viļakas novads

Viļakas novada bibliotēkā 22. martā notika seminārs Viļakas novada publisko bibliotēku darbiniekiem. Seminārā piedalījās un Viļakas novada bibliotēku 2012. gada darba pārskatus analizēja Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Cibule. To, kāds bijis 2012. gads bibliotekāriem savās bibliotēkās, varēja redzēt bibliotēku prezentācijās. Žīguru pagasta bibliotēkas vadītāja, Latvijas Kultūras koledžas bibliotēkzinātnes un informāciju programmas absolvente Anastasija Plačinda prezentēja diplomdarbu „Žīguru pagasts. Bibliogrāfiskais rādītājs”. Viļakas novada bibliotēkas bibliotekāre Regīna Dūna informēja par lauku bibliotēku iespējām sniegt lauksaimniekiem nepieciešamo informāciju un par darbu ar mājas lapām www.ldc.gov.lv; www.lad.gov.lv gatavojoties pavasara darbiem. Semināra dalībnieki jūsmoja par Valdas Brices pērļu rotu izstādi bibliotēkas lasītavā un apmeklēja rekonstruētās Viļakas klostera ēkas.

Maijā Medņevas bibliotēkā uz semināru ieradās Viļakas novada bibliotēku vadītājas un bibliotekāres. B-kas vadītāja par semināra kārtību stāsta: *”Semināra sākumā uzklaušījām kultūras metodiķi Sandru Ločmeli. Tālāk mēs devāmies apskatīt pagasta iestādes. Kā pirmo mēs apciemojām pirmsskolas izglītības iestādes „Pasaciņa” gaišās un mājīgās telpas, ieklausījāmies iestādes vadītājas Ilzes Brokānes stāstītajā. Smaidu un atmiņas no bērnības mums sniedza jaukie bērnu priekšnesumi. Tad mūsu*

ceļš veda uz pagasta pārvaldes ēku, kurā no 1965.gada līdz 1999.gadam atradās bibliotēka. Blakus pagastam apciemojām jauniešu iniciatīvu centru „Saulesziens” un Kristīni Loginu. Apskatījām treniņtelpu zāli. Kristīne mums pastāstīja par daudzveidīgām iespējām kā jauniešiem saturīgi pavadīt brīvo laiku. Arī šeit, bijušā kluba ēkā no 1999.gada līdz 2003.gadam bija izvietota bibliotēka. Ar Viduču skolas bibliotēku un muzeju mūs iepazīstināja skolotāja Lilita Šaicāne. Apbrīnas vērts ir skolotājas Lilitas darbs novadpētniecības jomā. Te ir savākts plašs materiālu klāsts par skolas vēsturi, Medņevas vēsturi un pagasta iedzīvotājiem. Apmeklējām arī Tautas namu, vadītāja Skaidrīte Šaicāne mums izrādīja telpas un pastāstīja par savu darbu, kā arī novēlēja turpmāk sadarboties. Iepazinušās ar pagasta iestādēm atgriezāmies bibliotēkā, lai pie kafijas galda pārrunātu redzēto, kā arī darba jautājumus, un tuvāk iepazītu bibliotēkas darbu projektu realizēšanā. Bibliotēkā bija skatāma Viktora Locāna kazu medaļu kolekcijas izstāde. Praktiskajās nodarbībās floristikā kopā ar Birutu Slišāni veidojām skaistus pavasara puķu pušķus”.

9. Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Balvu reģiona bibliotēkās telpu stāvoklis kopumā ir labs. Pārskata gadā tika Rugāju novada Lazdukalna bibliotēkas ēkai nomainīts jumta segums, kas izmaksāja 4857 Ls.

Remontdarbu laikā

Vairākās bibliotēkās ir notikuši nelieli remontdarbi. Viļakas novada Rekavas bibliotēkā gada nogalē tika apvienotas divas abonementa telpas, izjaucot starpsienu un veicot kosmētisko remontu. Viļakas novada Upītes bibliotēkā 2013. gadā tika veikta ārdurvju nomaiņa. Balvu centrālajā bibliotēkā, pašu darbinieku spēkiem, veikts

lielākās daļas telpu kosmētiskais remonts. 2013. gadā vēl Balvu centrālajai bibliotēkai tika veikta griestu siltināšana, lai neveidotos lāstekas, kas apdraudēja garāmgājēju drošību.

Iekārtas, aprīkojums, apstākļi

Baltinavas novads

Baltinavas novada bibliotēkā 2013. gadā par pašvaldības budžeta līdzekļiem iegādāti un nomainīti grāmatu plaukti par kopējo summu 965 Ls.

Balvu novads

Balvu centrālajā bibliotēkā pieaugušo apmeklētāju interneta telpā tika nomainīti krēsli, tāpat arī darba krēsli nomainīti vairākiem bibliotēkas darbiniekiem.

Tilžas pagasta bibliotēkā 2013. gadā vadītājas kabinetā tika nomainīta linoleja grīda pret laminātu, kā arī tika papildus nopirkts drēbju pakaramais un datoraustiņas.

Briežuciema pagasta bibliotēkai tika nopirkts jauns lasītavas galds un laikrakstu - žurnālu galdiņš. 2013. gadā bibliotēkā atjaunots informatīvais ziņojumu stends.

Vīksnas pagasta bibliotēkā 2013. gadā viena neizmantota telpa, izremontēta un pārtapusi par nelielu, bet patīkamu atpūtas stūrīti jauniešiem. Tāpat bibliotēka piedzīvojusi jaunas pārmaiņas telpu iekārtojumā. Ar jauniem mēbeļu audumiem pārvilkti 13 vecākie un visvairāk nolietotie krēsli, vairākiem nomainīts arī porolona pildījums. Šo darbu gada nogalē paveica pati bibliotekāre kopā ar pagasta pārvaldes piešķirtajiem palīgiem.

No Vīksnas pagasta līdzekļiem iegādātas austiņas ar mikrofonu vēl vienam lietotāju datoram un skaļruņu komplekts vadītājas datoram. Jaunajai jauniešu atpūtas telpai iegādāts žurnālu galdiņš, bērnu stūrītim – jauns pakāpj veida grāmatu plaukts un iegādāts jauns plaukts novadpētniecības materiāliem. Pārmaiņas lietotājus priecēs arī pie

bibliotēkas ārdurvīm, ir izgatavota jauna, skaista bibliotēkas nosaukuma izkārtne un darba laiks.

Vīļakas novads

Vīļakas novada bibliotēkā 2013.gadā tika iegādātas žalūzijas bibliotēkas izstāžu zālei.

Medņevas bibliotēkā tika iegādāti 2 grāmatu plaukti un datorkrēsls, nomainīta vecā izlietne pret jaunu izlietni ar skapīti.

Rekavas bibliotēkā vecie divpusējie grāmatplaukti nomainīti pret jauniem.

Žīguru bibliotēkā veikti uzlabojumi telpu labiekārtošanā pirmsskolas vecuma bērniem – pateicoties draugiem no Zviedrijas Labdarības Centra "Gnosjo Hjalper", ar jaunām rotaļlietām tiek papildināts bērnu stūrītis. 2013. gadā bibliotēka iegādājās četras dienas gaismas stāvlampas, kuras tika novietotas starp datoriem. Katram bibliotēkas apmeklētāja datoram nomainītas austiņas un dažiem datorpeles. Tika nokrāsotas visas durvis bibliotēkā, kā arī pielaboti ēkas pamati. Vasarā atjaunota bibliotēkas norāde- tā tika nokrāsota, kā arī un tika izveidots jauna norāde uz bibliotēku "BIBLIOTĒKA →". Tika atjaunoti bibliotēkas krājuma daļēni daiļliteratūrai.

Vecumu bibliotēkā lasītavas sektoram tika nopirkts jauns žurnālu stends.

10. Bibliotēku personāls

Darbinieku izglītība, profesionālā pilnveide, izglītojoši pasākumi

Vīļakas novada Žīguru bibliotēkas vadītāja Anastasija Plačinda 2013. gadā pabeidza Latvijas Kultūras Koledžu, iegūstot 1. līmeņa augstāko izglītību ar specializāciju bibliotēku informācijas speciālists.

2013.gada septembrī mācības uzsāka Upītes bibliotēkas vadītāja Lolita Spridzāne, kas apmeklē 240 stundu profesionālās pilnveides kursus LNB Mācību centrā.

Lai papildinātu un pilnveidotu savas zināšanas, bibliotēku darbinieki arī 2013. gadā ir apmeklējuši dažādus izglītojošus pasākumus.

Attēls Nr.22. Balvu reģiona bibliotēku darbinieku apmeklētie profesionālās pilnveides kursi, semināri, konferences, tālākizglītības projekti 2013.g.

N.p.k.	Norises vieta, laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Dalībnieki
1.	LNB Mācību centrs, Tērbatas ielā 75, Rīga, 13.02-3.04.	LNB Mācību centrs	36 stundu kurss ” Bibliotekārais un informacionālais darbs bibliotēkā”	Sarmīte Vorza (Balvu CB)
2.	Balvu Tālākizglītības un cilvēkresursu attīstības centrs 21.11.2012. - 29.04.2013.	Nodarbinātības valsts aģentūra	Projektu vadība (bez priekšzināšanām)	Olga Avotiņa (Tilžas pagasta bibliotēka)
3.	Viļakas novada bibliotēkā, 22.03.	Viļakas novada bibliotēka	Seminārs „2012. gada Viļakas novada bibliotēku darba kopsavilkums un 2013. gada darba plāni”	Viļakas novada bibliotēku darbinieki
4.	Viļakas novada domē, 04.04.	Viļakas novada dome	Seminārs “Iepirkumu noteikumi, līgumi, komisijas izveidošana”	Anastasija Plačinda (Žīguru b-ka)
5.	Internetā tiešsaistē, Aprīlis-jūnijs	KIS Centrs	Tiešsaistes mācību semināru cikls „Virtuālā stunda bibliotekāriem”	Irēna Šļakota (Bērzkalknes pagasta b-ka), Marija Voika (Balvu CB)
6.	LU, Raiņa bulvārī 19, Rīga, 18. 04.	Latvijas bibliotekāru biedrība, LNB un Rīgas Domes, Izglītības, kultūras un sporta departaments	Latvijas bibliotekāru 16.konference „ Bibliotēkas tagad!- iedvesmojošas, pārsteidzošas, iedrošinošas”	Anita Zača Ruta Cibule, Sarmīte Vorza (Balvu CB), Ilze Pugača (Tilžas pagasta b- ka), Anita Smuškova (Medņevas bibliotēka)
7.	LNB Mācību centrs, Tērbatas ielā 75, Rīga, 02.05.	LNB Mācību centrs	Kursi „Izstāžu darbs bibliotēkā”	Evita Arule (Balvu CB)
8.	Spīķeru koncertzāle, Maskavas iela 4/1, Rīga, 10.05.	Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome, LNB	Konference” Iztēles spēks: spilgtākie tēli bērnu literatūrā „	Ligita Pušpure (Balvu CB)
9.	Viļakas novada domē, 22.05.	Viļakas novada dome	Seminārs "DARBA LIKUMS NO A – Z – NO PIENĒMŠANAS LĪDZ ATLAIŠANAI.	Anastasija Plačinda (Žīguru b-ka)
10.	Medņevas	Viļakas novada	Seminārs Viļakas novada	Viļakas novada

	bibliotēkā, 23.05.	bibliotēka	bibliotēku darbiniekiem	bibliotēku darbinieki
11.	Rīgas centrālā bibliotēka, Graudu iela 59, 30.05.	LNB Bibliotēku konsultatīvais centrs	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	Anita Zača (Balvu CB)
12.	„ Tieto Latvia”, Ropažu ielā 10, Rīgā, 4.06.	Tieto Latvia	Cirkulācija (Lasītāju reģistrācija, izsniegšana/saņemšana)	Ligita Kalnēja (Lazdukalna bibliotēka), Evita Sproģe (Rugāju bibliotēka)
13.	LNB Konsultatīvais centrs, Tērbatas iela 75, Rīga, 28.08.	LNB	Informatīvs seminārs ” Gaismas pils laikā un telpā”	Ruta Cibule (Balvu CB)
14.	Ziemeļu Ministru padomes birojs, Marijas ielā 13/3, Rīgā, 04.10.	Ziemeļu Ministru padomes birojs Latvijā	Informatīva tikšanās par Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļu	Inese Supe (Balvu CB)
15.	LNB Konsultatīvais centrs, Tērbatas ielā 75, Rīgā, 23.10.	LNB Konsultatīvais centrs	Izglītojošs seminārs publisko bibliotēku krājuma komplektēšanas speciālistiem Rīgā	Anita Zača (Balvu CB)
16.	KIS centrs, Tērbatas ielā 53- 7, Rīgā, 24.10.	Kultūras informācijas sistēmu centrs	Mācību seminārs reģionu galveno bibliotēku metodiķiem ” Bibliotēkas interešu pārstāvēniecība: ilgtspēja un iespējas”	Anita Zača (Balvu CB)
17.	„ Tieto Latvia” Ropažu ielā 10, Rīgā, 06.11.	Tieto Latvia	ALISES padziļinātie kursi komplektēšanā	Ilga Dulberga (Balvu CB)
18.	Kultūras centrs „ Ziemeļblāzma”, Rīgā, 20.11.	LNB	Bibliotēku direktoru sanāksme	Ruta Cibule (Balvu CB)
19.	LNB Konsultatīvais centrs, Tērbatas ielā 75, Rīgā, 04.12.	LNB Konsultatīvais centrs	Reģiona galveno metodiķu sanāksme	Anita Zača (Balvu CB)
20.	„ Tieto Latvia”, Ropažu ielā 10, Rīgā, 06.12.	Tieto Latvia	ALISES pamatiemaņu kursi „ Cirkulācija. (Lasītāju reģistrācija, izsniegšana/saņemšana)”	Ilze Pugača (Tilžas pagasta b- ka)

Pārskata periodā ir bijušas kadru izmaiņas trīs bibliotēkās. 2013. gadā Krišjāņu pagasta bibliotēkā strādāja b-kas vadītājas vietas izpildītāju strādāja Sanita Sinele, kas gada nogalē apstiprināta par bibliotēkas vadītāju.

Viļakas novada Upītes bibliotēkā no 2013.gada 1.marta līdz 1.aprīlim bibliotēkas vadītājas pienākumus veica Lolita Spridzāne ar vidējo izglītību (0.25 darba slodze) un no 2013.gada 1.aprīļa tika pieņemta darbā par bibliotēkas vadītāju ar 0.75 darba slodzi.

Viļakas novada bibliotēkas rudenī lasītavā uz pusslodzi sāka strādāt Sandra Dvinska, arī otrā lasītavas bibliotekāre Regīna Dūna no šī laika strādā pusslodzē.

Rugāju novads

Skujetnieku bibliotēkas vadītāja Valda par vasarā gūto pieredzi raksta " 2013.gadā ieguvu vērtīgu pieredzi Anglijas, Southport Atkinsona bibliotēkā, kur kļuva par bibliotēkas lietotāju, iemācījies izņemt un nodot grāmatas automātiski, neizmantojot bibliotekāru palīdzību".

Viļakas novads

Viļakas novada bibliotēkas darbinieki aktīvi iesaistās pilsētas rīkotajos kultūras pasākumos. Jūlijā, novada Bērņības svētkos, bibliotēkas darbinieki iesaistījās radošajā darbnīcā „Mākonītis” un mācīja bērniem izgatavot vēja dzirnaviņas, pūst lielos burbuļus, izlocīt ziedus origami tehnikā. Savukārt augustā, Viļakas 720 noslēgumā svētku skatuves noformējums tapa ar Viļakas novada bibliotēku vadītāju atbalstu.

11. Finansiālais nodrošinājums

Attēls Nr.23. Finansējums krājumam uz vienu iedzīvotāju un lasītāju

<i>Novads</i>	<i>Iedzīvotāju skaits</i>	<i>Finansējums krājuma komplektēšanai (Ls)</i>	<i>Lasītāju skaits</i>	<i>Finansējums uz vienu iedzīvotāju (Ls)</i>	<i>Finansējums uz vienu lasītāju (Ls)</i>
Baltinavas novads	1268	1369	338	1,08	4,05
Balvu novads	14821	14433	4292	0,97	3,36
Rugāju novads	2569	4259	757	1,66	5,63
Viļakas novads	5985	5839	1973	0,98	2,96
Kopā	24643	25900	7360	1,05	3,52

Attēls Nr. 24. Papildus piesaistītie līdzekļi, piedaloties dažādos projektu konkursos

<i>N.p.k.</i>	<i>Kam projekts adresēts</i>	<i>Projekts nosaukums</i>	<i>Projekta vadītājs/ bibliotēka</i>	<i>Iegūtais atbalsts (Ls)</i>
1.	VKKF	„Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes papildināšana”	Balvu centrālā bibliotēka	400,-
2.	VKKF Latgales kultūras programma	„Latgolys folklorys vuokuma konkurss APLEICĪNE 3”	Balvu centrālā bibliotēka	400,-
3.	VKKF Latgales kultūras programma	„Latgales latviešiem svarīgo kultūras lauku skaidrojums Rēzeknes Augstskolas jaunākajos pētījumos. Lektorijs Ziemeļlatgales kultūras darbiniekiem.”	Balvu centrālā bibliotēka	600,-
4.	SEB banka	„Atpūties ērti un pilnveido sevi!”	Tilžas pagasta bibliotēka	200,-
5.	VKKF	„Tu raksti, es lasu - 2”	Balvu centrālā bibliotēka	215,-
6.	VKKF	„Tu raksti, es lasu - 3”	Balvu centrālā bibliotēka	260,-

Balvu novada filiālbibliotēkās saimniecības un komunālo pakalpojumu izdevumus sedz katra pagasta pārvalde, bet grāmatu, periodikas, kancelejas izdevumus- Balvu Centrālā bibliotēka.

12. Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte

Bibliotēku tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēku funkcijām, pakalpojumiem

Balvu reģiona bibliotēkas par sevi atgādina, aicina un informē daudzveidīgi :

- Balvu reģiona bibliotēku mājas lapās www.bibliotekas.lv
- Latvijas Bibliotēku portālā www.biblioteka.lv
- Novadu mājaslapās:
 - www.balvi.lv
 - www.vilaka.lv
 - www.rugaji.lv
 - www.baltinava.lv
- Balvu centrālās bibliotēkas mājas lapā www.balvurcb.lv
- Latgaliešu kultūras portālā <http://lakuga.lv/>
- Sociālajos portālos www.youtube.com , www.draugiem.lv
- Bibliotēku blogos, tviterī
- Ziemeļlatgales laikrakstā „Vaduguns”.
- Novadu izdevumos:
 - Balvu Novada ziņas,
 - Kurmenīte (Rugāju novads),
 - Viļakas Novadā
- Latgales laikrakstā „Vietējā”
- Latgales reģionālajā televīzijā
- Latgales Radejā
- informatīvos semināros dažādām auditorijām gan bibliotēkas telpās, gan citās institūcijās
- ekskursijās pa bibliotēku dažāda vecuma auditorijām grupās un individuāli
- afišās bibliotēkās un publiskajos, kā arī iestāžu informācijas standos
- ar informatīviem bukletiem
- ar individuāliem ielūgumiem gan papīra, gan elektroniskā formātā.

Balvu novads

Tilžas pagasta bibliotēkas vadītāja savā pārskatā uzsver ”*informācija par bibliotēkas aktivitātēm nodrošina bibliotēkas atpazīstamību un piesaista apmeklētājus. Galvenais ir radīt un saglabāt pozitīvu tēlo un labu reputāciju. Taču tiecoties to sasniegt,*

mēģinu atcerēties, ka to nevar radīt uz nepatiesa pamata. Tādēļ cenšos bibliotēku kā iestādi veidot patīkamu ikvienam apmeklētājam”.

Rugāju novads

Rugāju novadā tiek izdots izdevums „Kurmenīte, kur arī Lazdukalna bibliotēka ievieto rakstus par savām darba aktivitātēm, ar avīzītes starpniecību tiek sveikti bibliotēkas lasītāji svētkos.

Rugāju bibliotēka organizēja akciju „Dāvini grāmatu bibliotēkai”, kurā bibliotēkai tika sadāvinātas 15 grāmatas.

Viļakas novads

Laikazīmes un dabas vērojumi Viļakas novada bibliotēkas darbinieka Viļa Bukša interpretācijā lasāmi izdevumos – „Zintnieks”, „Ieva”, „Dārza Pasaule”, „Vaduguns”, „Diena” un c., arī interneta portālos.

Attēls Nr.25. **Reģiona bibliotēku sadarbības partneri**

<i>Partneri</i>	<i>Sadarbības veids</i>
Latvijas Nacionālā bibliotēka	Jaunākā informācija par bibliotēku darba norisēm, Latvijas lielāko bibliotēkas elektroniskais katalogs un analītikas datu bāze, SBA pakalpojumu nodrošinājums.
LNB Mācību centrs	Apmācību kursi bibliotēku darbiniekiem.
LNB Bērnu literatūras centrs	Semināri, kursi, konsultācijas darbā ar bērniem.
LNB Bibliotēku Attīstības institūts	Profesionālā informācija, konsultācijas, semināri.
V/A Kultūras Informācijas Sistēmu centrs	Apmācības.
SIA „Tieto Latvia”	Programmas ALISE uzturēšana, apmācība, konsultācijas.
VKKF	Finansiāls atbalsts projektu konkursos.
Novadu domes un pagastu pārvaldes	Kopīgas darba stratēģijas veidošana novados Informācijas apmaiņa par aktualitātē Aktīva sadarbība un informācijas apmaiņa bibliotēku akreditācijas laikā Finansiāls atbalsts bibliotēku uzturēšanai, darba algām, infrastruktūrai, aprīkojumam, grāmatu un periodikas iegādei Finansējums un atbalsts darbinieku

	kvalifikācijas celšanas pasākumiem, komandējumiem pieredzes apmaiņas braucieniem Dalība ar līdzfinansējumu bibliotēku projektos
Reģiona kultūras un izglītības iestādes - skolas, bērnudārzi, kultūras nami, mākslas un mūzikas skolas, muzeji	Kopīgi organizētie pasākumi.
Latgales televīzija	TV sižeti par bibliotēku darbību.
Latvijas pasts	Periodikas abonēšana
Sabiedriskās un nevalstiskās organizācijas	Kopīgi organizētie pasākumi.
LR Ārlietu ministrija un EK	ESIP apgādā ar jaunāko literatūru par ES, informatīviem materiāliem un bukletiem.
Zvaigzne ABC veikals Balvos, interneta veikals „Latvijas grāmata”, IK ”Virja”, IK ”Avots PR”	Jaunu grāmatu iegāde
Ziemeļlatgales laikraksts ”Vaduguns”, Latgales avīze ”Vietējā”	Informācija par notikumiem Balvu reģiona bibliotēku darbības jomā

Kā veiksmīgākos sadarbības partnerus savos pārskatos pagastu bibliotēkas min:

- Vecumu bibliotēkai 2013.gadā dziļāka sadarbība izveidojās ar Viļakas novada Izglītības, kultūras un sporta nodaļu
 - 1.Organizējot pilsētas svētkus „Viļakai – 720” un Bērnu svētkus. Bērnu svētkos bibliotēkas bija atbildīgas par meteoroloģiskās stacijas izveidi, bija jāgatavo arī lielo pūšļu palaišanas ierīces. Gatavojoties Viļakas pilsētas svētkiem bibliotēkas bija atbildīgas par skatuves noformēšanu. To darījām ar vinjetēm un musturdeķu lielajiem kvadrātiem.
 - 2.Piedaloties piemiņas pasākumos: 26. Martā piedalījies Komunistiskā genocīda upuru piemiņas pasākumā Vecumu stacijā. „Viļakai – 720” svētku ietvaros piedalījies piemiņas pasākumos pie somugru kapavietas Viļakas luterāņu baznīcas kalnā, kā arī Viļakas katoļu baznīcas kapenēs – grāfienes Alinas Lippe – Lipskes dzimtas atdusas vietā.
- Vecumu bibliotēkai ar Mežvidu pamatskolu:
 - 1.Grāmatu izsniegšanas punkta darbības nodrošināšanā, grāmatu izsniegšana skolēniem, skolotājiem, tehniskajiem darbiniekiem
 - 2.Konkursa „Bērnu žūrija” sekmīgā norisē

Auglīga sadarbība Viļakas novada bibliotēkai veidojas ar privātpersonām. 2013. gadā priesteris Jāņa Svilāna māsa Genovefas Kornejas meita Anna RAUBENA Viļakas novada septiņām bibliotēkām dāvināja Baltinavas draudzes prāvesta Jāņa Svilāna grāmatu “Sprediķi”. Šie sprediķi ir veltījums prāvesta 45 gadu priesterības atcerei.

Sabiedrības, bibliotēku lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēku darba kvalitāti, to rezultāti (pētījumi, aptaujas, anketas u.tml.)

Bibliotēku vadītājas savu lasītāju viedokli izzina ar dažādām metodēm:

- Pagasta iedzīvotāju viedokli izzina ar mutisku un rakstisku aptauju palīdzību, izmantojot speciālas - bibliotekāres sagatavotas anketas.
- Vienu reizi gadā (pateicības diena) Žīguru bibliotēkas vadītāja uzaicina lasītājus uz kopā sanākšanu, izliek apskatei gada laikā saņemtās labākās grāmatas, stāsta par līdzekļu sadali grāmatu iegādei, par plāniem nākošajam gadam.
- Vienu reizi gadā Žīguru KN notiek iestāžu vadītāju tikšanās ar Žīguru pagasta iedzīvotājiem, kurā katrs iestādes vadītājs pastāsta par iepriekšēja gada savu darbu un iedzīvotāji var uzdot interesējošus jautājumus.

2013. gadā bibliotēku nedēļā tapusi pirmā Žīguru bibliotēkas iespaidu avīze, kura tiek regulāri papildināta. Apmeklētājiem ir iespēja ierakstīt tajā savas vēlmes, savus novēlējumus un atsauksmes par bibliotēkas darbu.

Informācijas resursus popularizējoši pasākumi (izstādes, tikšanās, tematiskie pasākumi u.tml.)

Balvu reģiona novadu bibliotēkas, bibliotēkas un informācijas resursu popularizēšanai izmanto dažādas interesantas darba formas.

Lazdulejas pagasta bibliotekāre kā interesantākās sava darba formas min :

- vienas grāmatas izstāde

Romāns, ko vajadzētu izlasīt ikvienam latvietim, kurš mīl spriedelēt par latviešu tautas likteņgaitām un meklēt vainīgos tās nelaimēs / J. Miesnieks „Mīla un naids”/,

Pārdomas par Jēzus Kristus dzimšanas noslēpumu / J. Rubenis, M. Subačs „Mazā Ziemassvētku grāmata”/,

Naudas nesatricināmā vara pār cilvēkiem / P. Rozītis „Ceplis” /.

- **piecminūte**

Lai sals nepārsteigtu

- **informatīvā stunda**

- **lasīšanas brīdis**

Ziema Ziemeļos

- **lasītāju domu apmaiņa**

Vasaras sveiciens rudenim /par izlasīto vasarā un kādas grāmatas iegādāties bibliotēkā/

- **izstāde – ieskats**

Kā radušies Latvijas ozoli?

- **sapņu nedēļa**

Zīlēšana ar grāmatas palīdzību / kas mūs sagaida 2014. gadā, kādas grāmatas būs jāizlasa /

- **piparkūku diena**

Ēdam, dāvinām, maināmies, apmaināmies pieredzē...

Citēts no Lazdulejas pagasta bibliotēkas pārskata: „*Interesanti paklausīties atbalsis no kāda pasākuma. Piemēram, Sapņu nedēļas laikā dzirdēju: jāaiziet uz bibliotēku, jāpaskatās, ko tur dara. Bija arī ar humoru teikts, ka šonedēļ uz bibliotēku neiešu, jo tur liek lasīt grāmatas. Kopīga darbošanās nojauc barjeras un apmeklētājs saprot, ka te viņš vienmēr būs gaidīts*”.

Žīguru bibliotēkas vadītāja atzīmē, ka „*pieaugušajiem lasītājiem rīkotas dažādas diskusijas un lasīšana par viņus interesējošām tematiem. Bet situācija ar katru gadu kļūst bēdīgāka, jo pieaugušie apmeklētāji pasākumus apmeklē ne labprāt un iesaistīt viņus kaut kāda diskusijā sarežģīti, tāpēc bibliotēkas vadītāja strādā ar katru pieaugušo apmeklētāju individuāli*”.

Jauno grāmatu dienas

Literatūras izstādes

Galvenā bibliotēku krājuma popularizēšanas forma ir literatūras izstādes. To veidošanas tematika atkarīga arī no dažādām kultūras aktivitātēm vai notikumiem sabiedrībā. Palielinoties iespieddarbu klāstam un interneta iespējām, arī izstādes ir kļuvušas saturā bagātākas, krāsainākas un vizuāli pievilcīgas. Īpaši gadskārtu tradīcijām veltītās izstādes tiek papildinātas ar dažādiem elementiem, piemēram,

pirms Lieldienām vienmēr tiek ienesti izplaucēti bērza zari, Ziemassvētkos - tiek rotāta eglīte.

Tematiskās izstādes

Viļakas novada bibliotēkas izstāžu zālē bija skatāma Viļakas novada pirmskolas izglītības iestāžu skolotāju radošo, metodisko un didaktisko darbu skate.

Decembrī lasītavā bija skatāma Ziemassvētku un Jaungada kartīšu izstāde no privātkolekcijas, bet izstāžu zālē – Antras un Agneses Eizānes fotoizstāde „Mazo rokās lielie darbi”.

Arī Tilžas pagasta bibliotēkā tika izliktas vairākas tematiskās izstādes. Jebkurš darbs, kas ir darināts cilvēka paša rokām, ir apbrīnas vērts. Izstādēs ir redzams, cik cilvēki ir bagāti ar savu izdomu, idejām un galvenais, pacietību, lai to visu izveidotu. Dažas no apmeklētajām 2013. gadā bija:

A. Sisojevas adītās cepures
Tematiskā izstādē Žīguru bibliotēkā, veltīta Sveču dienai- Kitijas Miņinas sveču kolekcija.

O. Avotiņas konfekšu pušķi

Gadalaiku rotaļās

Žīguru bibliotēkā tika rīkota Andra Zelča foto izstāde, kurā tika attēloti dažādi dabā sastopamie dabas skati, pavasaris ar savu košumu, vasara ar sauli un vēju, rudens ar krāšņumu un ziema ar savu saltumu un sniegbalto baltumu.

Vectilžas pagasta bibliotēkā izstādē izlikti Rasmus Juganes rokdarbi „Dekoratīvās šalles”, autore apmeklējusi Tilžā kursus, kur iemācījās adīt volānšalles, kuras varēja aplūkot bibliotēkas apmeklētāji.

Enģeļu izstāde - „Kad Ziemassvētku zvaigzne mirdz, balts enģelis stāv pie katras sirds.” - Izstādē izlikti bibliotēkas lietotāju: A. Jermacānes, S. Arules, G.Jermacānes, I. Zelčas, A. Juhmanes, M.Arules, A.Skrimas A. Doļukas enģeļi. Pavisam eksponēti dažāda lieluma enģeļi, tie gatavoti no dažāda materiāla. Pavisam apskatei uzlikti 33 enģeļi..

Rugāju bibliotēkas lasītavā jau piekto pavasari krāšņums ienāk ar Rugāju novada rokdarbnieču ziemā darinātajiem rokdarbiem. Pēc piecu gadu nodarbošanās šajā jomā tika izdarīts piestājiens, lai savu darbu apkopotu, savāktu materiālus par cilvēkiem ar kuriem piecus gadus kopā ir strādāts, dokumentētu materiālus mapēs un ievietotu mājas lapā.

Tuvojoties 8. martam – Starptautiskajai Sieviešu dienai, tika nolemts Vecumu bibliotēkā izveidot rokdarbu izstādi „Skaistums – sievietes roku radīts”. Tika uzrunātas pensionāru kluba „Viola” dalībnieces, citas pagasta iedzīvotājas atnest savu pūru skaistumus uz bibliotēku, lai to varētu aplūkot citi pagasta iedzīvotāji. Izstādei tika atnesti ne tikai pēdējos gados darinātie darbiņi, bet arī jaunības gados tapušie rokdarbi, un, varētu teikt, ģimenes relikvijas – savu mammu izšūtie dvieļi. Daudzi no bibliotēkas apmeklētājiem, ieraugot sienas dekoru ar pasakas „Sarkangalvīte un vilks” motīvu, atcerējās, ka šis mākslas darbs rotājis bijušā sovhoza „Vecumi” bērnudārza telpas.

Paralēli rokdarbu izstādei tika izveidota arī literatūras izstāde „Idejas rokdarbiem”, lai skaistumu darinātājas varētu rast jaunas ierosmes nākamajiem darbiņiem.

Gada sākumā Rekavas bibliotēkā turpinājās rokdarbu izstāžu cikla ar nosaukumu „Ikdienas prieks svētku noskaņai” izstādes. Šīs izstādes tika uzliktas ar nodomu iepazīt pagasta rokdarbnieces un viņu darbus. Paralēli izstādēm tika rakstītas autoru biogrāfijas, ar mērķi apkopot mapē par pagasta aktīvākajām rokdarbniecēm.

Skujetnieku bibliotēkā fotoizstāde „Skujetnieki mostas”, kur atspoguļota ciemata atmošanās pēc ziemas un aizgājušās vētras postījumiem iedzīvotāju-gan bērnu un jauniešu, gan pieaugušo acīm. Izstādē apskatāmi bija ne tikai foto, bet arī zīmējumi- cik mūsu ciemats ir skaists.

Krišjāņu pagasta bibliotēkā 2013. gadā tika izlikta vairākas tematiskās izstādes, viena no tām bija- „Sievietes skaistums caur darbiem nāk...”- Sanitas Pauliņas rokdarbu izstāde

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas pasākumi

Lazdulejas pagasta bibliotēkā organizēta Ideju nedēļa: „Kā pārdzīvot ziemu?” un derīgo padomu nedēļa: „Desmit padomi, kā sagatavoties ziemei”.

Viļakas novada bibliotēkā uz sarunām krēslas stundā „Ziema Ziemeļos un Latvijas sētā” pulcējās seniori.

Literārās pēcpusdienas

Dzejnieka O.Vācieša 80.dzimšanas dienā - 13.novembrī Viļakas novada bibliotēkā tika aicināti starpnovadu (Gulbenes un Viļakas novadi) latviešu valodas un literatūras skolotāji uz O.Vācietim veltīto literāri muzikālo brīdi „...tu atnāc un paliec un skani caur pasauli visu un mani”. Dvēseliskus, siltus un patiesus mirkļus katrā no mums radīja dzeja un dziesmas skolēnu izpildījumā, ko radoši papildināja prezentācija par dzejnieka dzīvi un daiļradi, kā arī bērnu zīmējumi.

Tikšanās ar literātiem un citām personībām

Bērzpils pagasta bibliotēkā notika sirsnīga tikšanās ar dzejnieci Līviju Liepdruvi (īst. uzv. Smirnova) no Rikavas. Uz tikšanos ar dzejnieci bija ieradušies Bērzpils vidusskolas audzēkņi pagasta iedzīvotāji un pārstāvji no Balviem. Dzejniece dzeju raksta vienlīdz brīvi gan latviski, gan latgaliski. Pasākumā dzejniece lasīja dzeju par sev tuvām tēmām, kas viņu iedvesmo rakstīt dzeju: mīlestība, dzimtā zeme, ticība Dievam. Līvijas dzeja ir vienkārša un sirsnīga, un tā uzlādē lasītāju, klausītāju ar prieku, cerību un optimistisku dzīves skatījumu. Pēc dzejas lasījumiem sekoja aktīva diskusija par dzejas nozīmību un aktivitāti mūsdienās. Apskatāma bija Līvijas grāmatu un materiālu par viņu izstāde “Te, zem saules, man zaļot un ziedēt...”

Viļakas novada bibliotēkā ar dzejas un dziesmas mīļotājiem tikās dzejniece Marika Svīķe un mūziķis Jānis Žagariņš. Patiesi apmierināti bija tie, kuri apmeklēja šo jauko pasākumu, jo mūsdienās ne vienmēr var izjust Baltu vārdu, Baltu spārnu un Balta sirsnīguma pieskārienus...

Kādā marta pēcpusdienā uz savu gadskārtējo saietu Viļakas novada bibliotēkā pulcējās literātu biedrības “Viļakas Pegazs” biedri un atbalstītāji. Šogad vietējo literātu tikšanās “Zem Pegaza spārna” noritēja veltījumu, vēlējumu un pamudinājuma gaisotnē. Biedrības vadītāja Santa Mežābele un Rutta Jeromāne bija sagatavojušas vietējos autorus reklamējošu dzejlapu un piepalīdzot biedrības atbalstītājam Vijai Circānei un Regīnai Dūnai, Rutta nolasīja īpašos veltījumus. Pasākumā muzicēja akordeonists un muzikants Vladislavs Zaremba.

Arī oktobrī Viļakas novada bibliotēkā uz savu gadskārtējo rudens tikšanos pulcējās literātu biedrības “Viļakas Pegazs” biedri un atbalstītāji. Šoreiz novada bibliotēkas vadītāja Vija Circāne bija parūpējusies, lai rudenīgo kļavu lapas un ziedi uzbur dzejiskas noskaņas un atmiņas par aizgājušo vasaru. Uz sarunu pasākuma dalībniekus aicināja biedrības “Viļakas Pegazs” vadītāja, rakstniece Santa Mežābele. Viņa sveica jaunatnācējus literātu biedrībā “Viļakas Pegazs” – Normundu Orlovu un Pēteri Boldānu, kura literārais pseidonīms Aussalīts.

Skujetnieku bibliotēkā Starptautiskajā veselības dienā notika pārrunas „Veselības-pilieni pa pilienam”, kurās bija iespēja tikties ar Skujetnieku veselības punkta vadītāju L. Loginu un bibliotēkas krājuma grāmatu par veselību apskats.

Baltinavas novada bibliotēkā martā tika organizēta tikšanās ar LU sociālās atmiņas un identitātes pētnieku grupu. Tika prezentētas grāmatas „Divas puses” un „Kājāmgājējs karā”. Komunikācijas zinātnes doktorantes Laura Ardava, Klinta Ločmele, Aija Rozenšteine, Gita Siliņa un Laura Uzule savās prezentācijās aplūkoja šobrīd aktuālos Latvijas sociālās atmiņas un identitātes jautājumus. Pētnieces aptuveni 50 skolēnu,

skolotāju un citu interesentu auditorijai ar dažādiem piemēriem raksturoja sociālās atmiņas jēdzienu un tā nozīmi Latvijas pagātnes izpratnē, pievērsās 16. marta kā pretrunīga datuma nozīmes izcelsmes skaidrojumam un mediju līdzdalībai “karojošās piemiņas” dienas konstruēšanā. Tikšanos noslēdza pētnieču atmiņstāsts par grāmatas “(Divas) puses: Latviešu kara stāsti” tapšanu un tās nozīmi. Skolēni vēstures stundās ar klausāmgrāmatu jau bija iepazinušies, bet kāds no pasākuma apmeklētājiem bija noklausījies Baltinavas novada bibliotēkā pieejamo eksemplāru. Pēc prezentācijām auditorijai bija iespēja jautāt, komentēt, izteikt ierosinājumus. Piemēram, no zāles izskanēja viedoklis, ka būtu vērtīgi noskaidrot kopienas kolektīvo atmiņu un savākt atmiņstāstus, kas ir dzīvi lokālajā vidē, – gan padomju gados represēto iedzīvotāju atmiņas, gan liecības par jaunākiem laikiem, piemēram, sovhoza “izputēšanu” utt. Ierosinājumi ļauj secināt, ka iedzīvotājiem Krievijas pierobežā ir interese arī par lokālo vēsturi, tāpat arī būtu gatavība šo tēmu attīstīt brīvprātīgi, taču noderētu kāds uzņēmīgs organizators, kas pārējos uz to pamudinātu un sniegtu padomus.

Vīksnas pagasta bibliotēkā interesantākais pasākums – tikšanās ar „Bela Kanelo” sveču meitenēm Līgu un Skaidrīti un radošā darbnīca grieztu sveču gatavošanā viņu vadībā. Pasākums bija labi apmeklēts un vairāki cilvēki pašrocīgi pagatavoja sev skaistas sveces. Prieks un gandarījums te nav vārdos izsakāms. Uz vietas pagatavotās sveces 2 nedēļas izstādē priecēja citus bibliotēkas apmeklētājus.

Vecumu bibliotēkas vadītāja Aija Locāne kopā ar Tautas Nama vadītāju Līgu Kaļāni, 13.septembrī noorganizēja Dzejas dienu pasākumu” „Rudens dzejai matos plīvo vējš...”. Tas tāpēc, ka šoreiz vārdu deva jaunajiem autoriem: Jolantai Saulevičai un Normundam Orlovam. Gatavojoties pasākumam, kluba zāli rotāja ar rudens ziediem: amarantiem, saulespuķēm, asteru pušķiem. Vadītājām bija prieks, ka uz pasākumu ieradās 17 cilvēki.

Baltinavas novada bibliotēkā dzejas dienu ietvaros tika organizēta tikšanās ar novada dzejnieci Venerandu Andžāni. Šī tikšanās šoreiz atšķīrās no citām ar to, ka tika uzrunāti bezdarbnieki, kā viņa pati saka „likteņa pabērni”. Pie kafijas galda tika lasīta autores dzeja, izskanēja pa kādai anekdotei iz dzīves, viņa dalījās atmiņās par saviem piedzīvojumiem. Pasākumu kuplināja Baltinavas novada sieviešu vokālais ansamblis. Lai gan pirms tam bija šaubas par izdošanos, bet rezultāts bija brīnišķīgs, jo šeit šie cilvēki jutās gaidīti un labprāt iesaistījās aktivitātēs.

Dzejas pēcpusdienas

Skujetnieku bibliotēkā tika organizēta dzejas pēcpusdiena „Tējas vakars svecīšu gaismā”. Pēcpusdienas mērķis: jauka dzejas lasīšana dažādu krāsu un formu sveču gaismā, ko atnesuši paši apmeklētāji, tāpat kā lasītāji izvēlējās lasīt savu mīļāko dzeju, bez noteikta temata-sirds izvēlētu.

Grāmatu svētki

2013. gadā Balvu centrālās bibliotēkas un apgāda Zvaigzne ABC rīkotie grāmatu svētki izvērsās plašumā, un tikšanās ar rakstniekiem notika gan Balvu CB, gan arī Tilžas pagasta bibliotēkā un Rugāju bibliotēkā. Svētkos piedalījās 12 grāmatu autori – Māra Svīre, Aivars Kļavis, Valdis Rūmnieks, Andrejs Migla, Dace Judina, Inga Jēruma un Regīna Devīte, Ilze Freimane, Bruno Šulcs, Māra Jakubovska, Linda Nemiera, Anna Rancāne. Tilžas pagasta bibliotēkā tikšanos ar divām rakstniecēm izmantoja apmēram 100 apmeklētāji. Ar Lindu Nemieru tikās 60, bet ar Annu Rancāni - 40 apmeklētāji. Rugāju bibliotēkas apmeklētājiem un pārējiem iedzīvotājiem, bija jauka iespēja tikt ar rakstniekiem Daci Judinu un Aivaru Kļavi. Bibliotēkas vadītāja savā pārskatā raksta ” *Bija jūtams ka D. Judinai Rugājos patika, jo pasākuma laikā jutās omulīgi. Interese par rakstnieci bija liela, apmeklētāju bija daudz. Bija atnākuši gan bērni, gan pieaugušie. Apmeklētājiem bija daudz jautājumu, uz kuriem rakstniece atbildēja ar lielu pienākuma apziņu. Visaktīvākie bija vidusskolēni, viņi izcēlās ar asāku prātu un brīvāku domu lidojumu un interesantākajiem jautājumiem.. Visi piedalījās detektīvmiķļu konkursā*”.

Konkursi

Lazdukalna bibliotēkas lasītāji piedalījās „Trešā tēva dēla”, letonika.lv un Latvijas Banka sadarbības projekta ietvaros no 14. marta līdz 7. aprīlim Monētu spēlē –

konkursā, pārbaudot savas erudīcijas prasmes un zināšanas par monētām pagātnē un mūsdienās.

Citi tematiski pasākumi

UNESCO nedēļas ietvaros 15. oktobrī Baltinavas novada bibliotēkā notika pasākums „Svētceļojuma tradīcija pasaulē, Latvijā, Baltinavā”, kura īstenošanā iesaistījās Baltinavas vidusskolas Paaudžu centra Dzīvesziņas darbnīca, Baltinavas Mūzikas un mākslas skola un Baltinavas Romas katoļu baznīca. Tajā piedalījās Baltinavas svētceļnieki, Baltinavas Romas katoļu draudzes prāvests Staņislavs Prikulis. Pasākumā tika apskatīta mākslas skolas skolēnu zīmējumu izstāde ”Aglonas bazilika”, katrs bērns sarunā ar prāvestu izstāstīja, kāpēc tieši tādu darbu ir izveidojis, bija iespēja gūt zināšanas par svētceļojuma vēsturi, notika dalīšanās iespaidos par savu pirmo svētceļojumu uz Aglonu.

Vilakas novada bibliotēkas internetlasītavā pavasarī notika Lauksaimniecības datu centra organizētais mācību seminārs lauksaimniekiem „Elektroniskā datu ievade”. Semināra dalībnieki iepazinās ar datu centra piedāvātajām iespējām un atzinīgi novērtēja informācijas tehnoloģiju radītās priekšrocības iesniegt un izmantot jaunākās tehnoloģijas, kas aizvieto papīra veidlapas un līdz ar to arī saņemt paātrinātu informāciju. Interesenti vairāk uzzināja par mājas lapas www ldc gov lv (Lauksaimniecības datu centrs) iespējām, par publiski pieejamajiem datiem.

Tikaiņu bibliotēkā novembrī uz ikgadējo psalmu dziedāšanu pulcējās sievas no tuvākās apkārtnes, lai aizlūgtu par mirušajiem. Psalmu dziedāšana bibliotēkā jau kļuvusi par tradīciju.

13. Veiksmes stāsti.

Bērzpils pagasta bibliotēkas vadītāja Anna Griestīna

“2013. gadā jau trešo gadu piedalījos Latgales folkloras vākuma konkursā “Apleicīne3”. Iesniedzu darbu “Bērzpils apleicīnes teicējas Anna Kindzule, Elizabete Šodnaka, Tamāra Zelča i jūs folklorys krājumeņš”. Jāsaka paldies saviem pagasta cilvēkiem par atsaucību, uzticot man savas pierakstu kladītes ar vecajām tautas dziesmām, apdziedāšanas dziesmām. Atsevišķas dziesmas teicējām atkārtojās, tomēr neko nemainīju un neko neizsviedu laukā, atstājot visu, kā ir. Patīkami, ka arī no manas dzimtās Golvaru puses pie manis nonāca A. Kindzules apdziedāšanas dziesmas, kas pierakstītas 60. gadu beigās, 70. gados. No savas bērnības atceros, cik enerģiski apkārtējās sievas, godu saimnieces apdziedāja godu viesus – visvairāk apdziedāja kāzās, mazāk krustībās, talkās. Bija tāda sajūta, ka viņām tie dziesmu krājumi ir neizsmeļami, jo katram atradās piemērotas rindas, apdziedot dažus viesus pat vairakkārt. Sievām patiešām dziedamā netrūka. Es pati tajā laikā apdziedāšanā nepiedalījos, bet klausījos gan. Godu 70. gados bija ļoti daudz, jo visas apkārtējās mājas bija pilnas ar ģimenēm, bērniem. 90. gados un 200-os gados jau pašai nācās būt par vedējmāti kāzās, uzticēta arī kāzu viesu apdziedāšana radnieku kāzās, pieaicinot vecos dziedātājus. Bērzpils pusē man zināmi vismaz 4 apdziedāšanas dziesmu melodiņi. Jāsaka, ka tā ir vesela māksla – mācēt apdziedāt. Ja mani neatbalstītu vecie Golvaru puses dziedātāji, es būtu “pazudusi” un kritusi kaunā, jo viena lieta ir dziedāt no lapiņas, un otra – zināt dziedamo no galvas un acumirkļi spēt to piemērot katram konkrētam cilvēkam. Tagad sadzīves godu ir ļoti maz. Bērzpils pusē jaunie cilvēki dzied maz, un nekādās apdziedāšanās neiznāk piedalīties. Vecos dziedātājus var uz vienas rokas pirkstiem saskaitīt, un arī vecās tradīcijas pamazām

aiziet nebūtībā. Ko paspēsim pierakstīt, tas mums paliks, pārējais aizies zudumā. Paldies projekta autorei, visu cieņu, tikai pateicoties viņai es spēju saņemties un izdarīt vienu labu darbiņu. Tagad prieks pašai, ka spēju kaut ko saglabāt un atstāt nākošajām paaudzēm”

Viļakas novada bibliotēkas vadītāja Vija Circāne

*„Latgales Kultūras centra (LKC) izdevniecība 2013.gadā ir izdevusi kultūrvēsturisko un literāro gadagrāmatu „Tāvu zemes kalendaru” 2014.gadam. Viļakas ieguldījums šīs gadagrāmatas tapšanā ir ne tikai Viļakas novada domes 2013.gada 30.maijā pieņemtais lēmums nodrošināt līdzfinansējumu kalendāra izdošanai, /20Ls no katras Viļakas novada bibliotēkas paredzētā budžeta grāmatu iegādei/ bet arī vēsturisks fakts, ka **pirmais „Tāvu zemes kalendars” ir izdots Viļakā.** Jānis Cibuļskis (Jōņs Juoņs Cybuļskis) 1939. gadā Viļakā atvēra grāmatu veikalu "Centība" un kopā ar Vladislavu Lōci organizējis latgaliešu grāmatu izdošanu. Censoņiem bija jācīnās, lai saņemtu atļauju nodibināt pirmo un vienīgo latgaliešu izdevniecību Viļakā. Izveidojot izdevniecību, viņiem radās arī ideja izdot kalendāru. Diemžēl 1940.gadā Latvijā ienāca padomju karaspēks un uzsāktais darbs nevarēja turpināties kā plānots. Lepojamies, ka nozīmīgā kultūrvēstures kalendāra izdošana ir uzsākta tieši Viļakā”.*

Pārskatu sagatavoja Anita Zača

Balvu centrālās bibliotēkas metodiskā darba un komplektēšanas nodaļas vadītāja